

HALLINGDAL RENOVASJON IKS

ÅRSMELDING

ÅRSREGNSKAP

2024

HALLINGDAL RENOVASJON

Årsmelding 2024	4
Videre drift.....	5
Arbeidsmiljø	7
HMS	8
Ytre Miljø.....	12
Likestilling.....	15
Driftsstatus - avdelingsvis	15
Utvikling.....	20
Kvalitet- og prosess	20
Personal, administrasjon og servicesenteret	21
Mengdestatistikk	23
Økonomi	25
Årsregnskap 2024	33
Resultatregnskap Hallingdal Renovasjon IKS.....	33
Resultatregnskap område Slam	34
Resultatregnskap område Husholding.....	35
Resultatregnskap område Næring.....	36
Balanse	37
Eiendeler.....	37
Egenkapital og gjeld.....	38
Kontantstrømoppstilling	39
Noter	40

Årsmelding 2024

Virksomhetens sin art og hvordan den blir drevet

Hallingdal Renovasjons IKS har sin virksomhet knyttet til avfallshandtering fra husstander, hytter og næringsvirksomhet i alle de seks kommunene i Hallingdal, (Hol, Ål, Gol, Hemsedal, Nesbyen og Flå) samt i Krødsherad. Selskapet har hovedkontor i Kleivi Næringspark, Ål kommune.

Hallingdal Renovasjon ble etablert i 1980 som et interkommunalt samarbeid etter kommuneloven §27 og §28. Det går fram av saksdokumentene at en årsak til etableringa av samarbeidet var den nye forurensingsloven. Samarbeidet var omdannet til interkommunalt selskap (IKS) i 2003 som følge av endringer i lovgivningen om kommunale samarbeid og ny lov om interkommunale selskap. Selskapet er eid av sju kommuner etter en fordelingsnøkkel basert på folketall. Etter selskapsavtalen § 6 skal eierandelen reguleres for fire år om gangen i forhold til innbyggerantallet i den enkelte kommune 1. januar påfølgende årsskifte etter kommunevalg.

Eierpartene i selskapet er delt mellom deltakerne etter folketallet i kommunene, og den prosentvise delen for den enkelte kommune fra 1. januar 2021:

	Innbyggere	Eierandel HR IKS
1. Flå	1050	4,62 %
2. Krødsherad	2112	9,73 %
3. Hemsedal	2486	10,93 %
4. Nesbyen	3273	14,39 %
5. Hol	4441	19,53 %
6. Gol	4608	20,26 %
7. Ål	4674	20,54 %
	<hr/>	
	22644	100 %

Utvikling i abonnement:

Abonnement / År	2022	2023	2024
Renovasjon 140 liter	10 189	10 875	11 114
Renovasjon 140 liter m kompostering	224	259	256
Renovasjon 240 liter	52	61	58
Renovasjon container	1 281	1 353	1 389
Renovasjon container m kompostering	24	27	28
Renovasjon hytte/støl	23 841	25 441	25 831
Renovasjon utvidet henteavstand	35	31	31
Totalsum	35 646	38 047	38 707

Hallingdal Renovasjon IKS skal ha som formål å drive innsamling og håndtering av avfall fra husstander og hytter for eierkommunene med grunnlag i selvkostprinsippet. Selskapet skal også drive produksjon og salg av energi basert på energigjenvinning av avfall og andre fornybare ressurser. Selskapet skal være en pådriver for en positiv miljørettet utvikling innenfor forretningsområdet og bidra aktivt til utvikling av Hallingdal som en "Grønn Region".

Selskapet skal også kunne opprette og drive aksjeselskap innen forretningsområde, etter vedtak i

Representantskapet. Representantskapet skal være /velge representant(er) til generalforsamlinga.

Selskapet håndterte i 2024 renovasjon og avfall for ca. 12900 husstander, samt 25800 hytter fordelt på de 7 eierkommunene. Husholdningene får hentet kildesortert avfall hos husstanden ved bruk av utplasserte trilledunker, mens hyttene må bringe avfallet sitt til ett av ca. 180 returpunkter der det i dag er etablert noe varierende løsninger for kildesortering. Selskapet eier og opererer en vesentlig portefølje med næringskunder gjennom Retura Valhall AS, som eies sammen med Valdres Kommunale Renovasjon IKS.

Selskapet skal arbeide for mest mulig rasjonell drift og utnytting av ressursene, samt holde en høy miljøprofil. Avfallet skal enten deponeres, brukes til energigjenvinning og produksjon av fjernvarme eller prosessvarme i Kleivi næringspark, eller det blir videresendt til materialgjenvinning ved anlegg i innland og utland. I tillegg er det etablert muligheter på noen gjenvinningsstasjoner for å levere avfall til en gjenbruksordning der ulike ideelle organisasjoner står for henting og videre omsetning av gjenbruksavfallet.

Videre drift

Resultat og balanse er satt opp i samsvar med kravene i regnskapsloven. Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av Hallingdal Renovasjons IKS sine eiendeler og gjeld, egenkapital, finansielle situasjon og resultat. Selskapet driver en aktivitet som er forbundet med en del risikoer relatert til marked, regulatoriske krav, samt risiko for påvirkning av det ytre miljøet. Styret mener at selskapet gjennom sin daglige drift sørger for å ha oversikt over risikoer så langt mulig. Selskapet arbeider systematisk med å iverksette tiltak for å eliminere eller i varierende grad motvirke risiko i de tilfellene der det anses som nødvendig, for å sikre gode og langsiktige leveranser i henhold til de krav som stilles til dette.

Selskapet har ingen innskutt egenkapital, mens den opptjente egenkapitalen var på balansedagen kr 6.386.139. Totalt er egenkapitalen negativ med – kr 3.480.683. Årsaken til at egenkapitalen er netto negativ oppsto i 2019 da flere prinsippendringer ble implementert i regnskapet. Blant annet ble det bokført udekkede pensjonsforpliktelser, kr 9 866 822, mot egenkapitalen. Det råder noe usikkerhet rundt hva denne bokføring av fremtidig pensjonsforpliktelse faktisk betyr i praksis, men etter styrets oppfatning representerer den ikke en forpliktelse som skal gjøres opp. Forpliktelsen har vært balanseført slik siden 2020 uten at det har påvirket eller blitt bokført mot denne avsetningen. Med bakgrunn i hvordan denne negative egenkapitalen oppsto og at dette ikke er forhold som påvirker selskapets likviditet, anser ikke styret det som nødvendig å gjøre kortsiktige tiltak for å styrke egenkapitalen. Dette vurderes løpende som ledd i behandling av kvartalsstatus.

Slik situasjonen for selskapet er, gjennom oppsatt regnskap og balansen ved årsavslutning mener styret at forutsetningene for fortsatt drift er til stede og årsregnskapet for 2024 dermed er satt opp med dette som forutsetning.

Styret i Hallingdal Renovasjon IKS jobber aktivt for at selskapet skal være en sentral og oppdatert kompetansebedrift innenfor avfallshandtering i regionen. Styret ønsker fortsatt å legge til rette for mest mulig lokal verdiskaping, med utgangspunkt i ressursene selskapet samler inn og håndterer.

Styret følger utviklingen i bransjen og gjeldende lover og forskrifter tett, og har høyt fokus på hvordan selskapet best skal håndtere de utfordringer som man til enhver tid står ovenfor. I kommende år vil hovedutfordringen og det som vil kreve mest ressurser være implementeringen av kildesortering for samtlige hytteabonnenter, samt matavfall for husholdningene. Det ble i 2023 utarbeidet en ny strategiplan for selskapet. Denne setter rammene for videre utvikling og retning for selskapet i perioden. I dette arbeidet vil både de ansatte, ledelsen, styret og eierkommunene ha en viktig rolle, for å sette mål og ambisjoner som vil støtte opp under en god og langsiktig stabil drift. Fokuset for strategiarbeidet vil

være å få til en god og solid felles oppfatning av utfordringene selskapet står ovenfor og framtidsrettede løsninger for disse.

Risiko

Hallingdal Renovasjon jobber kontinuerlig med risikoreduksjon, både for uønskede hendelser og for driftsmessige samt miljørelaterte risikoaspekter. Det gjennomføres jevnlig risikoanalyser knyttet til selskapets drift og aktiviteter. I tillegg arrangeres kompetansehevende kurs, øvelser og samlinger. Samarbeidet med eksterne parter og tilsynsmyndigheter vurderes som godt og konstruktivt for å forebygge uønskede hendelser.

Strategisk risiko

Avfallsbransjen er i rask endring. Selskapets strategi er tilpasset samfunnsutviklingen og endringer i rammebetingelsene for avfallshåndtering i Norge. Selskapet driver i henhold til den gjeldende vedtatte selskapsstrategi for perioden 2024-2027.

Foruten håndtering av identifisert risiko, omfatter strategien ambisjoner knyttet til økt materialgjenvinning samt optimalisering av drift og varestrømmer, i tråd med avfallspyramidens prinsipper. Kompetanseutvikling og ressursoppbygging er også sentrale mål. Videre vil det være fokus på selskapets næringsvirksomhet samt forutsetninger for videre drift av forbrenningsanlegget.

Regulative forhold

En stor del av selskapets drift er underlagt tillatelser fra Statsforvalteren og Miljødirektoratet, samt lover og forskrifter som regulerer avfallshåndtering og gjenvinning.

I forbindelse med risikovurderingen av forbrenningsanlegget er det identifisert usikkerhet knyttet til varslede regulatoriske endringer, spesielt nye utslippskrav for luftforurensning fra avfallsforbrenning. Det var forventet at selskapet ville motta en revidert utslippstillatelse for hovedanlegget på Kleivi, inkludert forbrenningsanlegget i løpet av 2024. Tillatelsen var ved årsavslutning ikke revidert, å selskapet har ikke kunnskap om at det kommer endringer relatert til dette i løpet av 2025.

Historisk sett har det ved driften av avfallsforbrenningsanlegget vært mange hendelser med overskridelser av utslippsgrenser for luft. Dette har også i 2024 forekommet, men er vesentlig redusert i omfang. Dette er resultat av endringer i rutiner, bruk av nye innsatsmidler, samt at mye av avfallet som forbrennes nå gjennomgår utvidet forbehandling. Dette, kombinert med den generelle tekniske tilstanden, tilsier at vesentlige investeringer i anlegget vil være nødvendige på kort sikt. Det har tidligere blitt signalisert en risiko for at hele forbrenningsanlegget kan måtte avvikles.

Dette skyldes en kombinasjon av økende miljørisiko og et betydelig investeringsbehov for å sikre videre drift innenfor gjeldende tillatelser. Dersom investeringskostnadene vurderes som for høye, kan det bli ansett som uaktuelt å videreføre driften. Dette vil påvirke kostnadsnivået for renovasjonstjenester i selvkostområdet og selskapets konkurransevne innen næringsavfall til forbrenning.

Ved årsavslutning pågår en utredning av alternative driftsmodeller for forbrenningsanlegget. Ett av scenariene er en eventuell nedleggelse, mens andre alternativer innebærer videre drift med tilhørende investeringer. Anlegget avskrives i henhold til etablert plan frem til en beslutning tas.

Tilrettelegging for utsortering av nye avfallsfraksjoner er et kontinuerlig arbeid. Matavfallssortering ble innført i 2023, og tekstiler er en annen fraksjon som diskuteres på nasjonalt nivå med tanke på framtidige sorteringskrav. Disse tiltakene fører til mindre avfall til forbrenning og økte investeringer i sorteringsløsninger, noe som igjen øker de generelle kostnadene.

Miljørisiko

Selskapet opererer i henhold til et omfattende regelverk. Driftsvilkårene for hovedanlegget på Kleivi, deponiene på Kleivi og Breie, samt komposteringsanlegget på Hagaskogen, fastsetter detaljerte krav til drift og etterlevelse.

Det arbeides aktivt for å redusere miljørisikoen. En overordnet miljørisikovurdering er etablert, og nødvendige tiltak iverksettes enten som tilpasninger i driften eller gjennom spesifikke utviklingsprosjekter. Blant pågående prosjekter er:

- Utbedring av utendørsarealer på Kleivi
- Opprusting av deponiet på Breie
- Forbedring av overflatevannshåndtering ved kompostanlegget på Hagaskogen

Disse investeringene er inkludert i den vedtatte fireårige økonomiplanen og er hensyntatt i budsjett for kommende år.

Markedsrisiko

Selskapet utfører eierkommunenes lovpålagte renovasjonstjenester og har enerett på kommunal renovasjon, noe som innebærer lav markedsrisiko innen dette området. Deler av selskapets virksomhet påvirkes imidlertid av konjunktursvingninger, strukturendringer og eksterne rammebetingelser. Råvarepriser er ofte indeksstyrte og kan variere gjennom året.

Finansiell risiko

En del av selskapets kapital er plassert i aksjer relatert til driften. Hallingdal Renovasjon IKS eier 50 % av Retura Val-Hall AS. Eierstyring av dette selskapet ivaretas av representantskapet. Den finansielle risikoen knyttet til investeringen anses som lav, da Retura Val-Hall AS ikke har langsiktig gjeld og baserer sin drift på oppspart egenkapital.

Arbeidsmiljø

Hallingdal Renovasjon IKS ønsker å ta best mulig vare på den fysiske og mentale helsen til de ansatte. Selskapet har avtale med MCDO Hallingdal og Valdres, som brukes aktivt i det kontinuerlige arbeidet med HMS og arbeidsmiljø i selskapet. Selskapet har et eget arbeidsmiljøutvalg som møtes regelmessig. Det er utpekt verneombud fra hver av avdelingene. Det har vært avholdt fire møter i AMU med totalt 30 saker behandlet gjennom året.

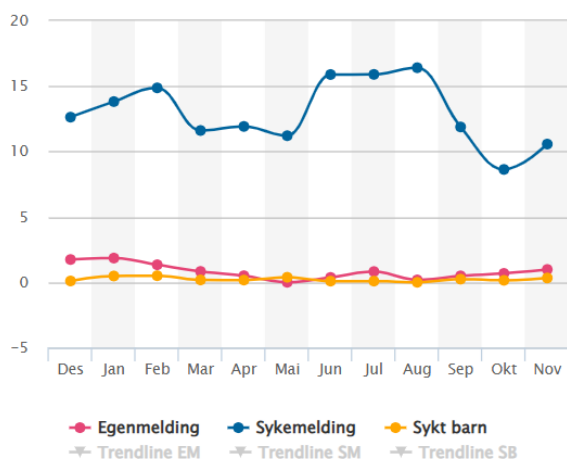
Sykefravær 2024

I 1. tertial var det totale sykefraværet på **11,8 %**

I 2. tertial var det totale sykefraværet på **15,5 %**

I 3. tertial var det totale sykefraværet på **11,2 %**

Det totale sykefraværet for 2024 er på **12,8%**

Det er sannsynlig at flere av langtidsfraværene er arbeidsrelaterte og påvirket av faktorer i enten det fysiske, psykososiale eller det organisatoriske arbeidsmiljø.

Vi ser at det har vært en avtakende trend og dermed positiv utvikling i skulderproblematikken i renovasjonsavdelingen. Det har vært jobbet aktivt med ruteoptimalisering, hentefrekvens og typer fraksjoner som hentes samtidig. Dette arbeidet har mest sannsynlig bidratt positivt.

Det er positivt med stabilt lavt korttidssykefravær (egenmeldinger)

Arbeidsmiljøkartlegging

Det er startet en omfattende prosess for å bedre arbeidsmiljøet i HR IKS.

Arbeidsmiljøkartleggingen (QPPS Nordic) utført i oktober 2024 kom som en bestilling etter vedtak i AMU. Resultatene fra kartleggingen bekrefter mye av det vi allerede visste, og gir oss et godt innblikk i hvor utfordringene ligger, både avdelingsvis og for organisasjonen generelt. Dette gir oss et godt utgangspunkt for videre arbeidsmiljøarbeid.

Det er flere hovedpunkter å ta tak i, spesielt i det organisatoriske og psykososiale arbeidsmiljø.

Sentrale begrep viser seg å være: tjenestevei og lojalitet.

HR IKS har et godt stykke arbeidsmiljøarbeid å gjøre for å komme på det nivået vi ønsker å være. Dette kommer til å kreve noe av alle ansatte, noe som er både opplagt og forventet (jf. medvirkningsplikten)

BHT er vår eksterne og nøytrale ressurs, og vil bistå i arbeidet, og være en aktiv pådriver for progresjon i arbeidet. Dette vil bli en både tid- og ressurskrevende prosess.

HMS

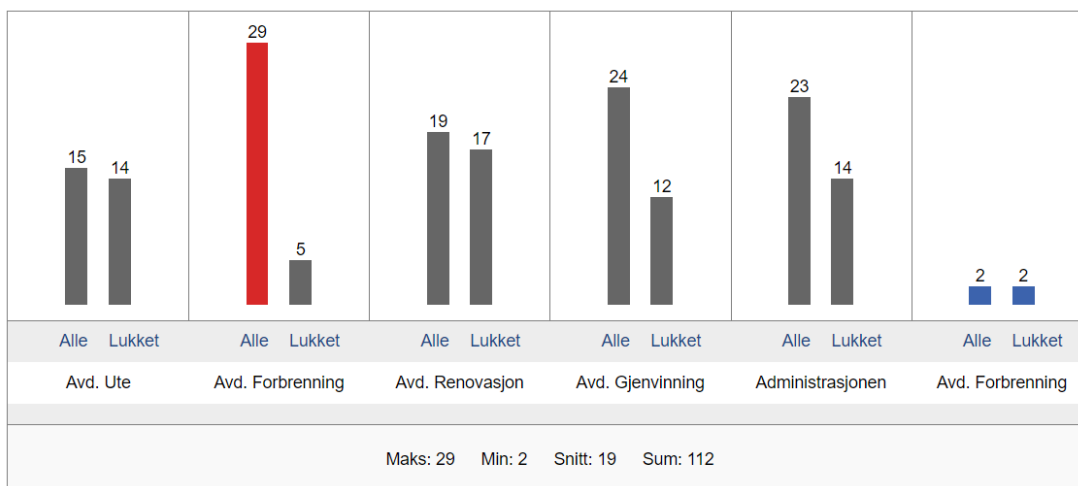
Avvik

For 2024 totalt ble det registrert 112 avvik, der kun 64 avvik ble lukket i samme periode.

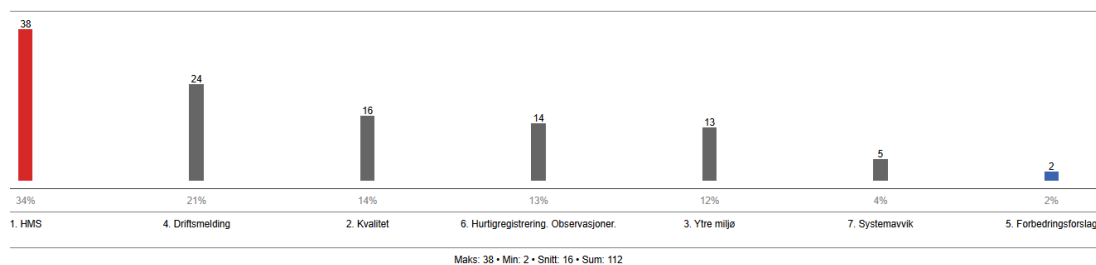
Det antas at det også i 2024 er hendelser eller forhold som ikke er innrapportert som avvik.

Et mål for videre arbeid er fokus på avviksregistrering og samtidig påse at registrerte avvik blir saksbehandlet eller gitt tilbakemelding på innenfor saksbehandlers 14 dagers frist.

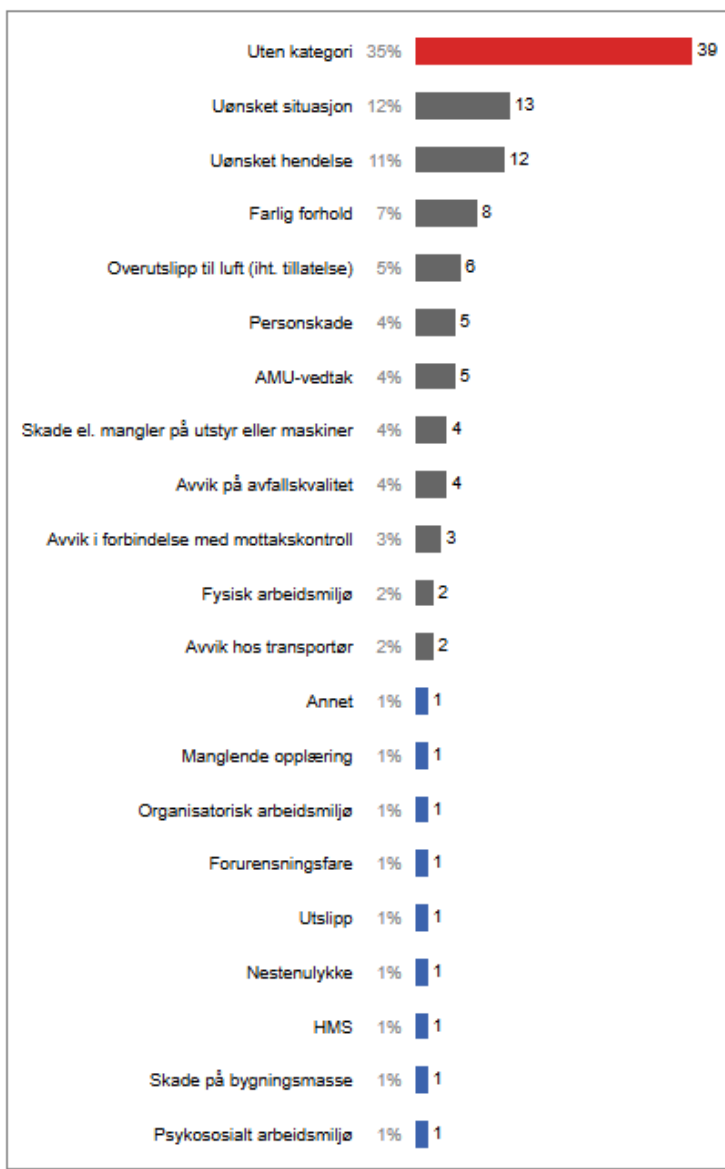
Avdeling forbrenning har åpne avvik relatert til overutslipp og tilstand på anlegget som er utsatt i påvente av beslutning om eventuell videre drift.

Tabell 2 Totalt antall avvik i HR i 2024: 112 avvik, her registrert og lukket per avdeling i 2024

Tabell 4 Avvik per type registrert i 2024

Tabell 6 Avvik per kategori i hele 2024

Avvik – med personskader

10.01.24: **Alvorlig klemskade to fingre.** Uteavd.

Konsekvens: 4. Meget kritisk skade – Sykehusbehandling/ permanent men – Fravær 2-12 uker

19.08.24: **Brannskade underarm.** Forbrenningsavd.

Konsekvens: 2. Alvorlig skade - Medisinsk behandling/ Legevakt - Fravær inntil én dag.

29.08.24: **Kneskade under arbeid på renovasjonsbil** Renovasjonsavd.

Konsekvens: 4. Meget kritisk skade – Sykehusbehandling/ permanent skade – Fravær 2-12 uker

02.09.24: **Brannskade på mage og innside lår.** Forbrenningsavd.

Konsekvens: 2. Alvorlig skade - Medisinsk behandling/ Legevakt - Fravær inntil én dag.

12.09.24: **Klemskade finger.** Renovasjonsavd.

Konsekvens: 3: Kritisk skade - Medisinsk behandling/ Legevakt - Fravær to dager til to uker.

Avvik - alvorlige hendelser:

04.03.24: Eksponering for livsfarlig konsentrasjon av H₂S-gass. Tre ansatte. Forbrenningsavd.

Konsekvens: Ingen konsekvens utover sterk hodepine samme kveld– ingen fravær. Kunne endt fatalt

Avvik - ytre miljø

13 avvik totalt i 2024. Noe variert. Overutslipp forbrenningsanlegget (i starten av 2024) utgjør halvparten av avvikene. Ingen alvorlige avvik.

Industrivernet

I 2024 ble det gjennomført kurs i "Fagleder Industrivern" samt et generelt Industrivernkurs.

Det ble avholdt flere møter gjennom året.

Øvelser i Industrivernet

Det ble gjennomført en brannøvelse med følgende tema:

- Brannøvelse for alle ansatte på hovedanlegget
- Oppmøte på møteplass
- Industrivernets rolle under brann
- Testing av brannalarmer
- Bruk av brannslukningsapparat
- Synliggjøring av faren med LED-batterier

Det ble i tillegg gjennomført ulike øvelser som sambandsøvelse, førstehjelpsundervisning og -øvelse, samt brannøvelse med slangeutlegg.

Risikovurderinger 2024

Innsamling og transport av avfall (dunkebil) ble startet opp. Ikke fullført med tiltaksplan.

Det er dessverre et stort etterslep i arbeidet med risikovurderinger. Risikovurdering er både et tid- og ressurskrevende arbeid. En risikovurdering forplikter, og det er dermed også viktig å involvere våre viktigste ressurser (de ansatte). Dette er et resultat av at dette arbeidet over flere år har vært ned-/ bortprioritert. Samtidig har organisasjonen vokst raskt over kort tid, og nye arbeidsoperasjoner og -forhold har kommet til. Avdelings- / driftsledere er ansvarlige for at arbeidsoperasjoner og -forhold i deres avdeling blir risikovurdert, og at de har et eierskap til vurderingen som gjøres og tiltaksplanen som utarbeides i forbindelse med risikovurderingen.

Vernerunder 2024

8. januar: Lokalt avfallsmottak Geilo

9. januar: Lokalt avfallsmottak Hemsedal

25. januar: Lokalt avfallsmottak Krødsherad

5. februar: Lokalt avfallsmottak Ål/ Kleivi

18. mars: Jølibygget, Papp- og plastpresse, Farlig avfall og oppbevaring/ lager.

Tilsyn

Tilsyn av DLE Hallingdal kraftnett. Revisjon av HMS-arbeid opp mot EL-tilsynsloven. Ingen avvik.

Oppfølgingsmøte etter Branntilsyn v/ Hallingdal Brann og redning Tilsyn lukket. Ingen åpne avvik.

Ytre Miljø

Selskapet har høyt fokus og bruker mye ressurser for at driften ikke skal føre til negativ påvirkning på det ytre miljøet i områdene der vi driver aktivitet. Det er etablert omfattende overvåkingsprogrammer for utslipp til vann og luft, jf. krav i driftstillatelsene. Resultater fra disse målingene blir løpende fulgt opp, og ev. avvik blir håndtert så raskt som mulig. Det er også etablert en rutine for løpende risikovurdering av driften, også med hensyn på miljørisikoen selskapet står for.

Tidligere avvik fra driftstillatelsene har ført til at selskapet har gjennomført omfattende tiltak, der det mest omfattende var byggingen og i igangsetting av et nytt håndteringsanlegg for avfall i Kleivi. Med dette i drift kan selskapet håndtere store mengder avfall, av mange forskjellige fraksjoner innendørs og i tråd med de kravene tillatelsene gir.

Flyveavfall blir jevnlig ryddet bort fra nærområdet, og årlig gjennomføres det egne ryddedager på anlegget i Kleivi. For hovedanlegget i Kleivi er det ikke mottatt noen naboklager i løpet av 2024. For driften på Hagaskogen er lukt til tider en utfordring for de som bor og driver næring nærmest anlegget. Det blir systematisk gjort tiltak for å redusere akutt lukt. Det etablerte driftsopplegget ser ut til å gi positive virking på lukten i området.

Selskapet har et etablert styringssystem og internkontrollrutiner som inneholder definerte interne krav, som sikrer at avfallet som blir samlet inn og håndtert blir behandlet på den best formålstjenlige måten. Dette med tanke på å sikre at det ikke skal forekomme utilsiktet påvirkning av det lokale ytre miljøet. Det er også etablert gode rutiner for å sikre at farlig avfall blir håndtert og lagret forsvarlig.

Hovedanlegget

Den 24.09.24 ble det sendt innspill til ny hovedtillatelse, etter oppfordring til dette fra Miljødirektoratet. Disse hovedpunktene er fremmet ønsket endret til Mdir:

- Tillatelse til å **håndtere** matavfall
- Tillatelse til også å **omlaste**
- Sortering og omlasting av avfall endres fra **tett** dekke til **fast** dekke for **rent trevirke**
- Utvide lagringstid for restavfall (nå uten matavfall) fra **tre** til **sju** dager
- Øke tillatt mengde mottatt **Inert avfall** fra **500 tonn** til **1000 tonn** per år.
- Øke tillatt mengde mottatt **EE-avfall** fra **500 tonn** til **1000 tonn** per år.
- Øke mengde **flyveaske** lagret til enhver tid fra **60 tonn** til **80 tonn**.
- Øke mengde **smittefarlig avfall** mottatt og forbrent fra **10 tonn** til **15 tonn**
- Redusere tillatt mengde mottatt og forbrent fra **200 tonn** til **50 tonn** per år.

Det har etter dette ikke vært noen fremdrift med hensyn til revidering av tillatelsen. Det antas at omfanget av endringer er såpass omfattende at dette må gjennomføres som en ordinært søknadsprosess i løpet av 2025.

Deponiene og Hagaskogen komposteringsanlegg

Nedenfor viser tabell 3 intervaller for vannprøveuttak, for både Hagaskogen komposteringsanlegg, Breie deponi og Kleivi deponi.

Lokasjon/prøvetakingspunkt	Mai	Jul/Aug.	Okt.
Hagaskogen (P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7)	X		X
Breie grunnvann (B2, B4, B6)	X	X	X
Breie overflatevann (B1, B3, B5)	X		
Kleivi grunnvann og sigevann (K1, K2, K3, K4, K5 og K7)	X		X
Måling av grunnvannstand i forbindelse med vannprøveuttak, <u>alle</u> lokaliteter	X	X	X

Tabell 3 Vannovervåkning skal gjennomføres som oppsummert nedenfor. Iht. Vannovervåkningsprogrammet

Vannovervåkning – Prøveuttak i 3. kvartal

Det er iht. vannovervåkningsprogrammet (tabell 3) blitt utført prøveuttak i 3. tertial, den **17. oktober**.

Breie deponi

I 2024 er det totalt ikke tatt imot noe inert avfall i Breie deponi.

	Mottatt 3. tertial	Totalt i 2024	Tillatelse (pr. år)
Inert avfall	0 m ³	0 m ³	1000 m ³

Tabell 4 Mengde Inert avfall mottatt Breie deponi

Tallene i *tabell 4* bekrefter at vi ikke tok imot inerte masser, som er i henhold til forbud inntil vi oppfyller kravene i tillatelsen. Forbudet ble gitt av Statsforvalteren i tilsynsrapport av 25.11.21, samt opprettholdt i brev av 20.01.22. Inert avfall fraktes fortsatt til Valdres.

Prosess med søknad om videre og utvidet drift av Breie deponi er under arbeid, da eksisterende tillatelse opphører 1. januar 2025. Ny søknad vil bli sendt SFOV i løpet av 1. tertial 2025.

I løpet av 2. og 3. tertial er det utført større arbeider i Breie deponi. Hallen som stod der, er revet. Videre utviding av deponiet er igangsatt, grunnen i planlagte deponiceller er dekket med bentonittmembran og tilhørende masser som oppfyller kravene. Denne utformingen av deponiet tar høyde for å oppfylle kravene i dagens eksisterende tillatelse, men også tilpasset for å mellomlagre og håndtere inerte masser dersom dette innvilges i ny og utvidet tillatelse.

Vannovervåkning Breie deponi – grunnvann og overflatevann utført

- 22. mai
- 15. august
- 17. oktober

Kleivi fyllplass

Deponiet er i etter driftsfasen, som forventes avsluttet i 2044.

Vedlikehold:

Ny referansebrønn (K1) – grunnvann boret 02.11.23, ble tatt i bruk ved august uttaket av vannprøver. Denne nye brønnen og oppfyller klart kravene til å fungere som en referansebrønn oppstrøms deponiet. En klar forbedring til den tidligere referansebrønnen (K1-gammel) der innholdet av humus og utfelt jern var høyt, samt at innholdet av noen tungmetaller var høyere enn prøvepunktene nedstrøms deponiet. Flytting av referansebrønn er gjort som et tiltak for mer representativ overvåkning.

Vannovervåkning Kleivi fyllplass– grunnvann og sigevann

- 22. mai
- 17. oktober

Hagaskogen komposteringsanlegg

Oversikt over type og mengde mottatt avfall i Hagaskogen komposteringsanlegg.

Type mottatt avfall	1.tert.	2.tert.	3. tert.	Totalt 2024	Tillatelse (pr. år)
Avløpsslam	1 518 t	1324,7 t	1349,4 t	4192,1 t	5 000 t
Slam fra fettavskiller	60,16 t	81,26 t	116,13 t	257,55 t	250 t
Slakteriavfall	56,6 t	82,82 t	156,08 t	295,5 t	900 t
Sil- og ristgods	0 t	0 t	0 t	0 t	100 t
Hageavfall	89,7 t	757,84 t	461,36 t	1308,9 t	2 500 t
Slam m/ utilfr.st. kons.	243,5 t	89,44 t	0 t	332,94 t	1 000 m ³

Tabell 5 Type avfall mottatt i Hagaskogen komposteringsanlegg

Kartlegging av ny renseløsning på Hagaskogen

Siste uttaket av prøver til kartlegging av renseløsning på Hagaskogen ble tatt ut 22. mai. Rapport med anbefalinger om ny/ utbedret renseløsning ble sendt oss av Multiconsult v/Daniel Todt 14. oktober-24.

Avløpsslam

Ingen levering av slam med utilfredsstillende konsistens i 3. tertial.

Avløpsslam i 2024

Ingen leveringer av slam med utilfredsstillende konsistens i 2024. Alt slam levert er innenfor kvalitetsklasse II.

Vannovervåkning - Prøveuttak i 2024

- 22. mai
- 17. oktober

Forbrenningsanlegget

Typer og total mengde farlig avfall forbrent i Kleivi i 2024;

Type forbrent FA	1. tertial	2. tertial	3. tertial	Totalt 2024	Tillatelse (pr. år)
Spillolje	0,29 t	0,84 t	3,55 t	4,68 t	23 tonn
Smittefarlig avfall	3,09 t	2,76 t	2,48 t	8,33 t	10 tonn
Golvbelegg med ftalater	4,93 t	2,7 t	8,06 t	15,69 t	300 tonn
Impregnert trevirke	32,31 t	53,42 t	35,15 t	120,88 t	300 tonn

Tabell 6 Type og mengde avfall forbrent i Kleivi

Tilsyn, og oppfølging av disse i 3. tertial og 2024 totalt

Ingen tilsyn med fokus på Ytre miljø i 3. tertial.

Siste del av våre utestående plikter hos Miljødirektoratet, fra tilsyn i 2019 og 2022, ble oppfylt 12.07.24, som var innenfor satt frist. Vi svarte da ut pkt. 2 «Utredning om diffuse utslipp» i Kleivi hovedanlegg, område vest. Tilbakemelding fra Mdir foreligger ennå ikke.

Ansatte

Hallingdal Renovasjon har ved utgangen av 2024 61 fast ansatte, som utfører ca. 58,4 årsverk tillegg har det i 2024 vært inne ekstra personellressurser som vikarer og på tilkalling, samt til utføring av enkelte prosjekter/oppdrag. Det er byttet rapporteringsmetodikk siden årsoppgjøret i 2023.

Likestilling

I selskapet er kvinneandelen 16,4 prosent.

Hallingdal Renovasjon oppfordrer alltid kvinner til å søke på ledige stillinger i selskapet. Det har i 2024 vært en liten økning i antall kvinner i selskapet. Dette er hovedsakelig i administrasjonen og på gjenvinningsstasjonene. I ledelsen er det 3 kvinner og 6 menn. I styret er 4 av 7 styremedlemmer kvinner.

Driftsstatus - avdelingsvis

Gjenvinningsavdelingen og uteavdelingen

Gjenvinningsavdelingen og gjenvinningsstasjonene har gjennom 2024 opprettholdt en stabil drift. Avdelingens ansvarsområder inkluderer kompostering, farlig avfall og håndteringshaller, samt gjenvinningsstasjonene i Hol, Ål, Gol, Hemsedal, Nes, Flå og Krødsherad. Det har gjennom hele året vært en felles driftsleder for disse to avdelingene, selv som avdelingene har vært driftet som to separate avdelinger.

Drift og Bemanning Aktiviteten i håndteringshallene har variert gjennom året, med høyt trykk i høytider og ferier. For å håndtere belastningen har det vært nødvendig med midlertidige personaltilpasninger, inkludert innleie og interne omdisponeringer, både på avdelingen og på tvers av avdelinger. Det har vært/er noe sykefravær, og to ansatte har sluttet. Rekruttering og omplasseringer har bidratt til å opprettholde driften.

Når det gjelder gjenvinningsstasjonene, har vi gjennom året jobbet kontinuerlig med å effektivisere driften og legge bedre til rette for brukerne. I forbindelse med overgangen fra sommer- til vintertid har vi redusert både åpningstider og antall åpningsdager. Dette har ikke bare vært et tiltak for å optimalisere ressursbruken, men også for å konsentrere besøkende til bestemte perioder, slik at bemanningen kan utnyttes mer hensiktsmessig. To langtidssykemeldte har i løpet av første tertial gått over på AAP. Disse er ikke erstattet grunnet endringene på åpningstidene.

Farlig Avfall Håndteringen av farlig avfall har vært en prioritert oppgave, med kontinuerlig logistikkforbedring og optimalisering av lagring og utsending. Arbeid med opprydding og tilpasning av Jøli-anlegget har pågått for å muliggjøre installasjon av sprinkleranlegg. På personalsiden i enheten har en sluttet og det er blitt tilført en ressurs gjennom internoverflytting.

Komposteringsanlegg Driften på Hagaskogen komposteringsanlegg har vært stabil. Det er gjennomført et prøveprosjekt med Grønn Vekst for å vurdere forbedringer i behandlingsprosessen. Resultatene viser at det produserte materialet egner seg godt til jordforbedring med å tilsette f.eks. bark, morenegrus. Mannskapssituasjonen på komposteringsanlegget er stabil. Viktig å planlegge for framtidig kompetanseoverføring og bemanning, da de ansatte nærmer seg pensjonsalder.

Maskiner og Utstyr Maskinparken i avdelingen begynner å bli preget av alder, noe som har medført økte vedlikeholdskostnader. Det er identifisert et behov for oppgradering av enkelte

maskiner for å sikre mer effektiv drift.

Det største avviket mellom budsjett og faktisk forbruk skyldes høye vedlikeholdskostnader på maskinparken. Flere nødvendige reparasjoner har medført økte utgifter, og uforutsette driftsutfordringer har også bidratt til kostnadsøkningen.

Det er gjort flere investeringer og forbedringer på gjenvinningsstasjonene. På Krødsherad er det anskaffet en ny tilhenger for personbil. I tillegg er det installert bedre belysning i enkelte containere for farlig avfall.

På Flå er det gjennomført større vedlikeholdstiltak for å redusere strømforbruket og forbedre byggets tilstand.

Ved gjenvinningsstasjonen på Ål (Kleivi) er det gjort en endring fra høye containere til binger på bakkenivå. Dette har forbedret arbeidsforholdene for både brukere og ansatte, og gjort avfallshåndteringen mer effektiv.

Drift og tiltak ved gjenvinningsstasjonene

Gjennom året har det vært et kontinuerlig arbeid med å effektivisere driften og forbedre tilretteleggingen for brukerne ved gjenvinningsstasjonene. Overgangen fra sommer- til vintertid innebar justeringer i åpningstider og åpningsdager for å tilpasse driften. I 2024 er det innført faste rutiner for telling av besøkende på alle gjenvinningsstasjoner, og åpningstidene er gjennomgått og justert på bakgrunn av dette.

Besøkstall gjenvinningsstasjoner i 2024 (tallene viser antall besøkende biler)

	Hol	Ål	Gol	Hemsedal	Nesbyen	Flå	Krødsherad	Sum alle
Husholdning	8 585	11 678	16 105	7 102	10 319	4 881	4 567	63 237
Næringsliv	867	1 059	324	547	286	20	167	3 270
Sum totalt.	9 452	12 737	16 429	7 649	10 605	4 901	4 734	66 507

Tellingene mangler noen få uker for enkelte gjenvinningsstasjoner.

Kurs og etterutdanning Det har i løpet av året blitt gjennomført flere opplæringstiltak i henhold til kompetanseplanen. Dette inkluderer to kurs i farlig avfallshåndtering for ansatte fra både gjenvinningsstasjonene og farlig avfallsavdelingen, kurs i samarbeid med Ruteretur, samt teoretisk og praktisk brannslukkingstrening. I tillegg har to ansatte deltatt på YSK-kurs.

Renovasjonsavdelingen

Avdelingen har hatt et krevende, men produktivt år med fokus på effektivisering, forbedring av drift og tilpasninger til nye behov. Økende krav til sortering og transport har påvirket både ressursbruk og logistikk, samtidig som leveringsforsinkelser på nye biler og personellutfordringer har skapt driftsmessige utfordringer.

Drift og bemanning Avdelingen har 22 ansatte samt vikarer og opererer med 22 biler. Forsinkelser i leveranser av nye kjøretøy har medført økte vedlikeholdskostnader og nedetid. Sorteringskravene er

skjerpet, og tømmehyppigheter er justert for å optimalisere ressursbruken. Returpunktene har utfordringer med feilsortering, og det er gjort tiltak som bedre skilting, oppmaling av skap og utprøving av separate beholdere for spesialavfall.

Bemannings situasjonen har vært utfordrende med høyt sykefravær og flere langtidssykemeldinger. Rekruttering har vært tidkrevende, og innleie av vikarer har vært nødvendig for å opprettholde driften. Sommervikarer har trivdes og ønsker å bidra ved fremtidige ferier.

Maskiner og utstyr Bilparken har vært preget av forsinkelser i utskiftning, noe som har ført til økt behov for vedlikehold. Flere eldre biler er solgt, og det er besluttet å bytte ut færre biler hyppigere for å unngå for høy slitasje. Verkstedkapasiteten har vært presset, delvis grunnet personalmangel og tidvis behov for å sette mekanikere inn i renovasjonskjøring. Vaskehallen har vært ute av drift i lengre tid grunnet frostskafer.

Utvikling og forbedringstiltak Flere initiativer er igangsatt for å effektivisere driften. Testprosjektet med nivåmålere for bedre ruteplanlegging utvides, og det vurderes om Retura skal inkluderes. Det er opprettet en prosjektgruppe for å finne et nytt datasystem, ettersom Norconsult avviker dagens løsning. Videre jobbes det med å forbedre returpunktene, optimalisere beholdere og vurdere etablering av samlepunkt for husholdninger.

Andre tiltak inkluderer oppfølging av investeringsplan for nye renovasjonsbiler, risikovurdering av containerbiler og serviceavdeling samt oppdatering av interne rutiner. Etablering av et dialogforum med kommunene vurderes for bedre samhandling om returpunkt, husholdningsavfall og brøyting.

Avdelingen har hatt et aktivt år med både utfordringer og fremgang. Økende krav til sortering, forsinkelser i leveranser av nye biler og bemanningsutfordringer har preget driften, men nødvendige tiltak er gjennomført for å opprettholde og forbedre tjenestene. Videre fokus vil ligge på effektivisering av kjøreruter, rekruttering, investeringer i nytt utstyr og teknologiske løsninger som kan bidra til en mer bærekraftig og økonomisk forsvarlig drift.

Forbrenningsavdelingen

Avfallsovnen og flisovnen har hatt utfordringer med driftsstabilitet og redusert produksjon gjennom året. Nedgang i avfallsmengde har påvirket både energiproduksjon og økonomi, samtidig som teknisk slitasje har ført til økt behov for vedlikehold. Driften har vært preget av flere uforutsette stopp, utslippsutfordringer og kapasitetsbegrensninger knyttet til gammelt utstyr.

Drift og bemanning

Det er registrert en leveranse på 20.549 tonn, noe som utgjør en nedgang på 825 tonn sammenlignet med året før. Dette representerer en betydelig reduksjon grunnet manglende avfall. Mengden er 1.571 tonn lavere enn det årlige gjennomsnittet for perioden 2014–2022. I tillegg viser innveid mengde fra avfallskranen en reduksjon på 1.198 tonn sammenlignet med 2023, noe som bekrefter en reell nedgang. Den lavere produksjonen har også påvirket energiproduksjonen, som endte på 51,28 GWh (2.495 kWh per tonn), en reduksjon på 2,35 GWh fra året før.

Energiproduksjonen i 2024 var helt i det laveste sjiktet siden ombyggingen i 2012, av totale produksjon har Hallingdal Trepellets tatt ut ca. 45% av denne energien. Hallingdal Trepellets har hatt 1.165 timer lenger nedetid enn avfallsovnen. Nedetiden ved forbrenningsanlegget og ytterligere nedetid hos Hallingdal Trepellets har til sammen ført til en betydelig lavere omsetning fra salg av fjernvarme enn budsjettert for.

Ved utgangen av 2024 består avdelingen av seks operatører, to reparatører og én driftsleder. I løpet av året har to operatører avsluttet sitt arbeidsforhold. Dette har ført til at reservekapasiteten, som ble forsøkt oppbygd gjennom ansettelser i 2023, nå er brukt opp. Det er særlig usikkerhet knyttet til om bemanningen på reparatør- og administrasjonssiden er tilstrekkelig for å opprettholde stabil drift. Sommerperioden var spesielt krevende med 2 av 6 operatører langtidssykemeldte, samtidig som man skulle gjennomføre ferieavvikling. Hvis man ser bort fra driftsleder er det bare en ansatt ved avdelingen som begynte før 2020. De to sist ankomne begynte i januar og mars, det var derfor lite med erfarent tilgjengelig personale og sette inn som reserver. Noe som også medførte at administrative oppgaver måtte bli nedprioritert, da driftsleder til tider måtte ta del i den daglige driften for å holde avfallsovnen i gang. På grunn av usikkerheten rundt fremtiden for avfallsforbrenning, er rekruttering en utfordring, men det planlegges å starte en prosess i begynnelsen av 2025. Den nåværende situasjonen gjør bemanningen sårbar, og ved sykdom kan det bli krevende å overholde arbeidstidsbestemmelsene i AML.

Forbrenningsovnen og flisovnen

Det har i perioden vært ti uforutsette og fire planlagte stopp som har medført nedfyring av avfallsovnen. Oppetiden til avfallsovnen har vært på 7.361 timer eller ca 84%, som er i det lavere sjiktet. Den faktoren som har forårsaket mest uforutsett nedetid er eksplosjoner. Samtidig som det har vært fire stopp på grunn av lekkasjer i konveksjonspart (K2). Det har i løpet av året vært 80 døgn med utslipp som overskrider døgnmiddelverdiene, 60 av disse skyldes CO utslipp. Resterende overutslipp utgjør 6,5% av totalt antall driftsdøgn og er nok det beste som noen gang er registrert. Skal man komme ytterligere ned må det gjøres investeringer relatert til utslippsgrensen, samt noe med blanding og regulariteten på innkjøring av avfall. Det er spesielt i perioder med liten tilgang på restavfall hvor man må benytte rent blandet avfall for å holde avfallsovnen i gang at overutslippene blir omfattende.

Overutslippene fordeler seg på følgende måte; CO 60 døgn og 73 halvtimesoverskridelser, HCl ingen døgn og en overskridelse av høg halvtime, SO₂ 14 døgn og 16 overskridelser av høg halvtime, støv 2 døgnoverskridelser og 36 overskridelse av høg halvtime, NO_x 1 døgn overskridelse og 16 overskridelser av høg halvtime.

Selv om døgnoverskridelsene er de laveste man har sett på mange år, er det fremdeles for mange avvik som må følges opp enda tettere.

Detaljert oversikt over driftsstopper avfallsovn:

- 26.01.2024 Uforutsett (kompetanse, posefilter med påfølgende muring på grunn av eksplosjoner), nedetid ca 232timer anslått tap 791tonn (som ikke var på lager ved gjeldene tidspunkt).
- 10.03.2024 Planlagt (teknisk, rensk), nedetid ca 121timer anslått tap 438tonn.
- 20.03.2024 Uforutsett (teknisk, lekkasje i K2), nedetid ca 48 timer anslått tap 153tonn.
- 29.05.2024 Planlagt (teknisk, rensk/muring av hvelv), nedetid ca 335timer anslått tap 824tonn.
- 29.06.2024 Uforutsett (teknisk, kompressor posefilter), nedetid ca 40timer anslått tap 110tonn.
- 04.07.2024 Uforutsett (teknisk, kompressor posefilter), nedetid ca 48timer anslått tap 129tonn.
- 17.07.2024 Uforutsett (teknisk, lekkasje i K2), nedetid ca 32timer anslått tap 93tonn.
- 28.07.2024 Uforutsett (avvik i avfallskvalitet, heng), nedetid ca 8timer anslått tap 23tonn.
- 07.08.2024 Uforutsett (teknisk, lekkasje i K2), nedetid ca 40 timer anslått tap 125tonn.
- 11.09.2024 Planlagt (teknisk, årlig revisjon), nedetid ca 215timer anslått tap 531tonn.
- 07.10.2024 Uforutsett (avvik i avfallskvalitet, eksplosjon), nedetid ca 30timer anslått tap 94tonn.
- 13.10.2024 (01.00) Uforutsett (teknisk, slaggutmater), nedetid ca 102timer anslått tap 292tonn.
- 08.12.2024 Planlagt (teknisk, rens/vedlikehold), nedetid ca 127timer anslått tap 400tonn.
- 28.12.2024 Uforutsett (teknisk, lekkasje K2), nedetid ca 45timer anslått tap 165tonn.

Summert gir dette en nedetid på 1.423timer (59 dager) og ett estimert produksjonstap på 4.136tonn sammenlignet med full drift.

Det er ikke utarbeidet noen oversikt over driftsstopper i flisovnen, men ovnen har hatt en oppetid på 4.600 timer som er i det lavere sjiktet for denne, noe som skyldes alder og slitasje (havarier).

Driften pr måned har vært som følger:

Januar	330 tonn,	driftstid timer 682 (92%)
Februar	94 tonn,	driftstid timer 214 (31%)
Mars	331 tonn,	driftstid timer 693 (93%)
April	196 tonn,	driftstid timer 272 (38%)
Mai	447 tonn,	driftstid timer 743 (99%)
Juni	18 tonn,	driftstid timer 27 (4%)
Juli	00 tonn,	driftstid timer 0 (00%)
August	00 tonn,	driftstid timer 0 (00%)
September	00 tonn,	driftstid timer 0 (00%)
Oktober	368 tonn,	driftstid timer 692 (93%)
November	313 tonn,	driftstid timer 609 (85%)
Desember	298 tonn,	driftstid timer 668 (90%)

Det har i 2024 blitt brent 2.395tonn som må betraktes som bra ut fra oppetiden, problemet er at den mest åpenbare årsaken er elendig kvalitet på brenselet (flisa) i andre halvår. Gjennomsnittlig energimengde ut fra at ovnen produserte 5.221MWh er 2.178kWh pr tonn (som er betydelig lavere enn for avfallsovnen).

Ett av tiltakene for å redusere overutslippsproblematikken var å skifte ut hydratkalk med bikarbonat. Dette har vist seg som en god løsning, men bikarbonat er mer kostbart.

To eksplosjoner som medførte at hele hvelvet måtte mures på nytt, skyldes at vedlikehold har vært presset ned til ett absolutt minimum for å kunne drifte til eksterne utredninger er ferdige. Gitt den høye risikoen som man til enhver tid kjører med, på grunn av at anlegget er gammelt og slitt, må dette betraktes som akseptabelt.

Videre drift

Det viktigste for avdelingen er fremdeles at det tas en bærekraftig avgjørelse rundt fremtiden til anlegget og at man ikke drifter lengre enn nødvendig uten å ta tak i de grunnleggende problemene. Det er som del av arbeidet med utredninger av videre drift blitt gjort en gjennomgang av investeringsbehov relatert til de respektive tidshorisonter for drift som er lagt til grunn.

Risikoen på grunn av alder og slitasje øker for hver dag som går, avfallsovnen har hatt en oppetid på over 90.000 timer siden 2012.

De mest kritiske områdene er:

- Overslag i hovedtavler (avviksmelding nr 229 i Landax)
- Blanding av avgasser før måling (avviksmelding nr 230 & 269 i Landax)
- For tynn godstykkelse på rør i konveksjonspart flisovn (avviksmelding nr 379 i Landax)
- For tynn godstykkelse på rør i konveksjonspart avfallsovn (K1/K2)

De gjentatte lekkasjene i K2 reiser spørsmål om hvor lenge driften kan opprettholdes før antall pluggete rør påvirker anleggets kapasitet og effektivitet.

Det er viktig at en avgjørelse ikke drøyes for lenge med tanke på personalet, slik at man kan planlegge for enten opplæring av nye ansatte eller opprettholdelse av driften.

Utvikling

Returpunkter

Arbeidet pågår fortløpende etter etablert samarbeidsmodell mellom Hallingdal renovasjon (HR) og kommunene. HR prosjekterer gjennom rammeavtale med Asplan Viak og finansierer prosjektering samt innkjøp av avfallsutstyr. Kommunene skaffer til veie grunn gjennom leie eller grunnerverv og finansierer grunnarbeid etter utlysning basert på anbudsgrunnlag fra Asplan Viak.

HR og Asplan Viak sitt kontor på Ål har kapasitet til raskere utbygging av returpunkt, men er avhengig av at kommunene har administrative ressurser tilgjengelig. HR har også hatt tilstrekkelige budsjettmidler, men uten synkroniserte budsjettprosesser er vi sårbare for budsjettknapphet hos kommunene.

Status pr. 31.12.2024

Kommune	Utbygd i 2024	Utbygd totalt	Gjenstår	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027
Hol	2	5	14	5	5	4
Ål	2	7	3	1	2	0
Hemsedal	0	3	5	2	2	1
Gol	1	4	5	2	3	0
Nesbyen	0	0	7	1	3	3
Flå	0	7	3	1	2	0
Krødsherad	2	2	7	2	2	3
Sum	7	27	44	14	19	11

Kvalitet- og prosess

Kvalitetssystemet

Det er arbeidet med oppdatering av prosedyrer gjennom hele året. Prosedyrer er i løpet av året oppdatert for områdene forbrenning og gjenvinningsstasjoner. Det er startet på inntransport av avfall, farlig avfall og rutiner rundt vedlikehold av maskiner på området gjenvinning.

Det er satt i gang arbeid for å legge kvalitetssystemet over i Landax for å samle alt på et sted.

Avviksregistrering og utfylling av en del sjekklister gjøres i Landax i dag.

Vi jobber med nye nedstrømsavtaler for å effektivisere arbeidet med etterbehandling. Vi skal gå mer inn i prosessene og vurdere kostnader for å se på om det vil lønne seg å sende fra oss noe mer usortert.

Vi har gjennom hele året kartlagt antall besøkende på gjenvinningsstasjonene. Tallene har gitt oss god informasjon om hvordan besøket fordeler seg gjennom dagen og uka. Dette gir oss et godt grunnlag til å tilby riktig servicenivå. Registreringene fortsetter i 2025.

Det er også startet kartlegging av kundehenvendelser for å få bedre oversikt over henvendelser både på telefon og via epost. Det er viktig for oss å ta tak i innspill vi får fra abonnentene for å hele tiden forbedre servicegraden.

Avvik:

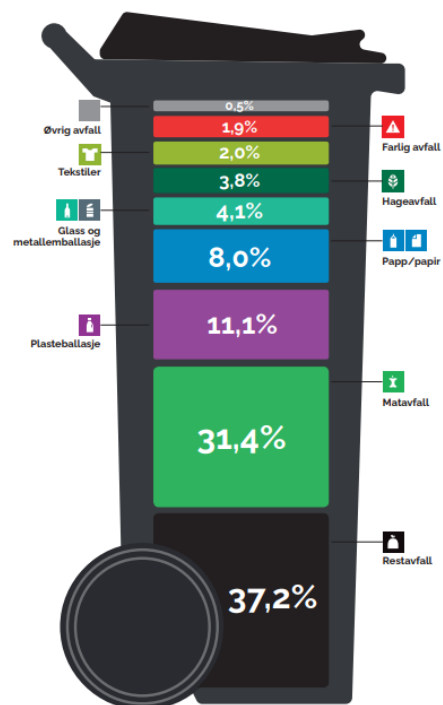
3. tertial er det skrevet 16 avvik på avdelingene administrasjon, gjenvinningsavdeling, forbrenning, uteavdeling og renovasjonsavdelingen. Det jobbes mer med å ta tak i avvikene raskt og 12 av avvikene i 3. tertial er lukket.

For hele 2024 er det registrert 37 avvik på kvalitet. 10 av avvikene er ikke lukket.

Plukkanalyse restavfall, matavfall og plastemballasje

Det ble i mai gjennomført plukkanalyse på restavfall, matavfall og plastemballasje med bistand fra Mepex. Rapporten har gitt oss mye viktig informasjon om hva vi bør sette søkelys på videre. Den viste at det som abonnentene sorterer stort sett var veldig bra sortert. Men det er et stort potensial for å ta ut mer av fraksjoner der vi har løsning for kildesortering. For utfyllende informasjon om plukkanalysen se rapport fra 2. tertial.

I etterkant av plukkanalysen ble det etablert et prosjekt «Ruteoptimalisering». Målet er å se på forbedringer ved innhenting av avfall fra husholdningsabonnenter, returpunkter og næringsliv. Det har vært en endring i avfallsmengder og med økt fokus på kildesortering ser vi at bilene fylles på en annen måte og at dagens ruter dermed ikke er optimale. Utover høsten hadde vi hovedfokus på å bruke resultatene fra plukkanalysen for å legge opp henting av de ulike fraksjonene hos abonnentene for å motivere abonnentene til bedre utsortering. Dette resulterte i forholdsvis store endringer på tømmekalenderen for 2025 med redusert henting av restavfall, matavfall (er nok plass i dunken) og glass/metall. Det er samtidig lagt inn hyppigere henting av plast og papir/kartong. Dette vil samtidig bidra til mindre belastning på renovatørene da de slipper to tunge dunker samme uke.

Nye prosesser - Tekstiler

Gjennom EØS avtalen er vi forpliktet til å følge EU's rammedirektiv om avfall. Dette innebærer blant annet at vi må ha en ordning for innsamling av tekstiler fra 01.01.2025. Det er i siste tertial jobbet med rutiner for innsamling av tekstiler på gjenvinningsstasjonene våre. Det er inngått avtale om nedstrøms løsning til Norwegian Re:Textil i Krødsherad for videre sortering til gjenvinning.

Personal, administrasjon og servicesenteret

Sammendrag

I løpet av 2024 har det vært et økt fokus på rekruttering og styrking av arbeidstokken, spesielt Renovasjonsavdelingen og Gjenvinningsavdelingen. Det har vært utfordringer med å besette enkelte stillinger. Det er noe usikkerhet og uro blant de ansatte knyttet til forbrenningsovnen og dens fremtid. Vi ser positive resultater av ansettelse i sentrale roller i ledelsen.

Parallelt har det blitt jobbet med nye tiltak, prosesser og arbeidsoppgaver som ikke har vært tilstrekkelig fulgt opp de siste årene. Et nytt HR-system er i ferd med å implementeres for å sikre bedre oppfølging og enhetlig behandling av de ansatte. I tillegg har det blitt gjennomført en klimakartleggingsundersøkelse, og tiltakene herfra vil bli videreført i 2025. Det er etablert fast møtetidspunkt med faste deltakere for å sikre fremdrift og samarbeid på tvers av avdelingene. Dette arbeidet vil videreføres og utvikles i 2025.

Rekruttering

Nye ansettelser: Servicesenteret har fått tilført 2 nye ansatte som nå er i full drift og avlaster administrativt på tvers av flere avdelinger. De ble ansatt 1 dame og 1 mann.

Driftslederstilling: Det er lyktes etter 3 utlysingsrunder å ansette en ny driftsleder. Oppstart 01.01.2025. Driftslederen for gjenvinningsstasjonene varslet på slutten av året om at han går av med pensjon i april 2025, og prosessen med å finne en erstatter er påbegynt.

Sjåførstillinger: Rekruttering av sjåfører har vært utfordrende grunnet begrenset tilgang på kvalifiserte søkere. Det jobbes derfor aktivt med alternative metoder for å rekruttere til de i dag ubesatte stillingene (3 stk), blant annet via NAV, Vinn, oppsøkende rekruttering, samt samarbeid med andre lokale bedrifter gjennom Hallingdal Næringshage.

Arbeidsmiljø og stabilitet

Usikkerhet knyttet til forbrenningsovnene har hatt en innvirkning på arbeidsmiljøet. Det arbeides med tiltak for å sikre stabilitet for de ansatte mens en avklaring om anleggets videre drift pågår. Rekruttering ser vi på som en utfordring, grunnet utsatt avgjørelse rundt videre drift av forbrenningsovnene. Siste tertial ble det påbegynt en arbeidsklimaundersøkelse, se omtalt under HMS og ytre miljø.

Turnover

Turnoveren i selskapet har vært stabil og ligger på 5,8 % for året:

Frivillig turnover: 3,3 % av de ansatte som sluttet, gjorde det frivillig.

Ufrivillig turnover: 2,5 % skyldtes oppsigelser eller andre ufrivillige årsaker.

Pensjon: Driftsleder for gjenvinningsstasjonene har meldt at han går av med pensjon i april 2025.

Sammenlignet med bransjestandarden på 10–15 % årlig, har selskapet en relativ lav turnover og et stabilt arbeidsmiljø.

HR-system og implementering

Selskapet har inngått en avtale med Simployer for å implementere et nytt HR-system. Dette vil sikre enhetlig oppfølging av ansatte og bedre informasjonsflyt i henhold til lovverk og interne regler. Etske retningslinjer, arbeidsavtaler, personalhåndbok vil bli oppdatert og fornyet i løpet av 1. halvår 2025.

Lønnsoppgjør

Det sentrale og lokale lønnsoppgjøret er gjennomført, og nødvendige justeringer er implementert.

Fagsystemer

Norconsult og ISY/ProActive Norconsult har varslet at de avslutter leveransen av ISY/ProActive, som er vårt kunde- og rutesystem for innhenting av avfall hos abonnenter. Dette vil kreve en overgang til et nytt system, og prosessen for å finne en erstatning er igangsatt.

Veien videre

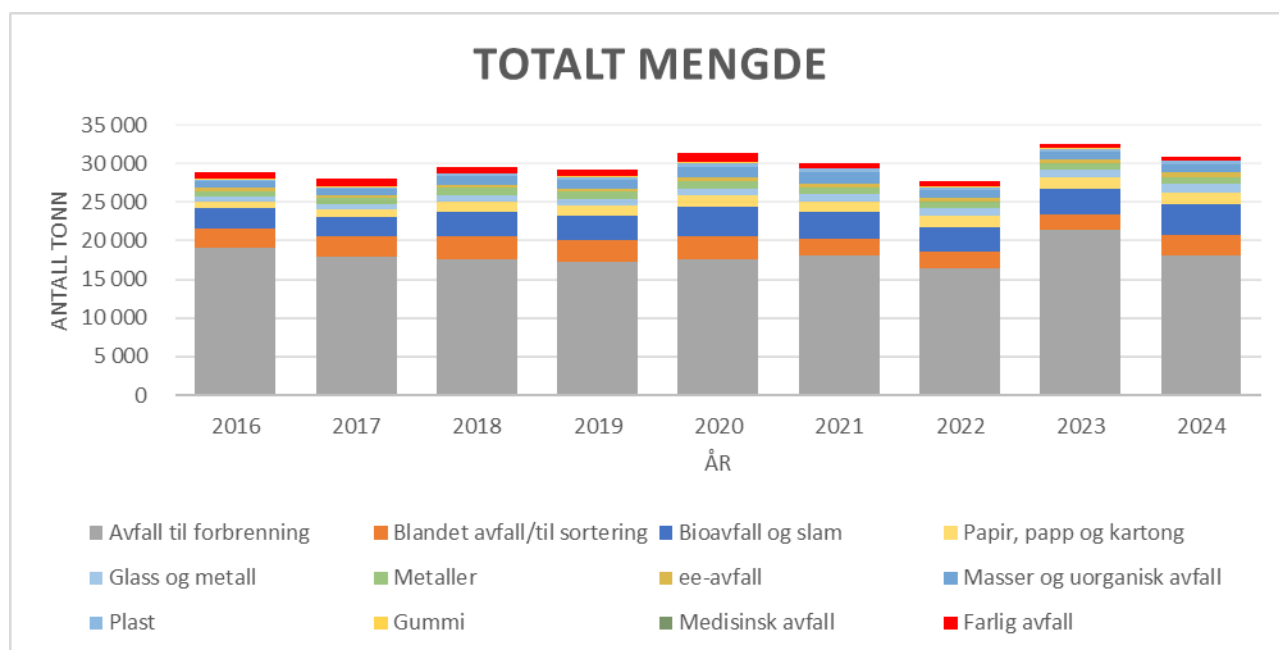
Rekruttering av sjåfører og ny driftsleder for gjenvinningsstasjonene vil være prioriterte oppgaver i 2025. Klimakartleggingsundersøkelsen er gjennomført, og tiltak vil bli videreført.

Implementering av HR-systemet og oppdatering av dette står sentralt for å sikre en mer effektiv og helhetlig/lik oppfølging av ansatte på alle avdelinger.

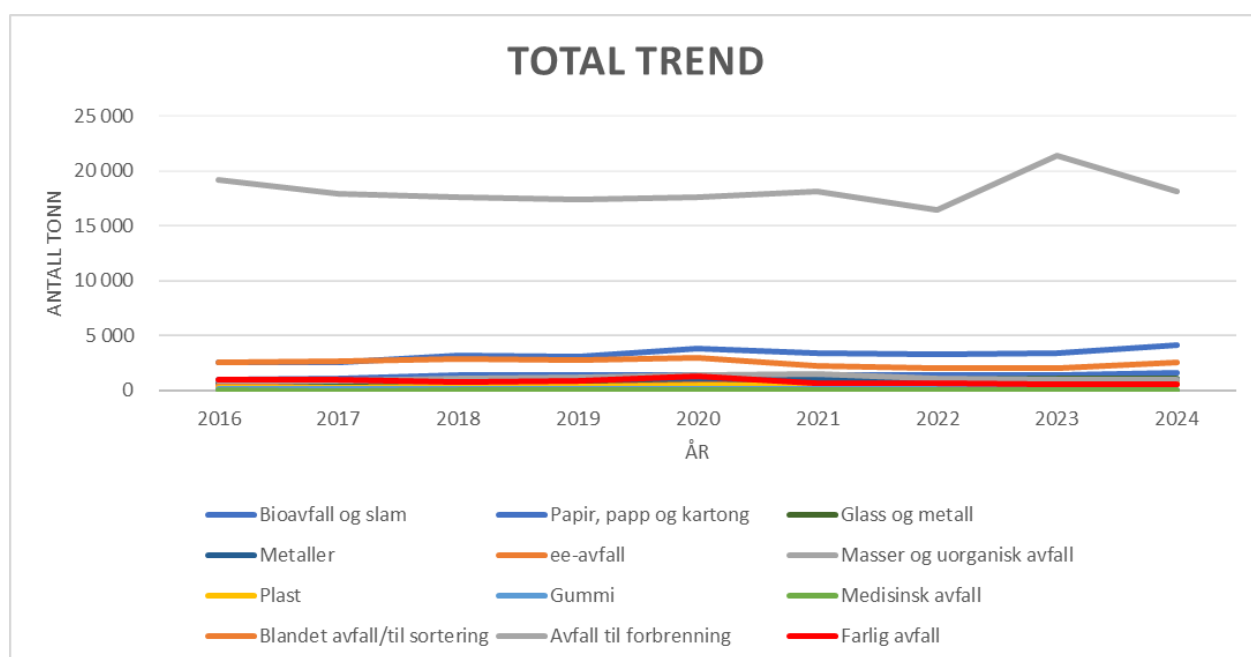
Det jobbes kontinuerlig med nye tiltak, prosesser og forbedringer i arbeidsoppgaver for å optimalisere driften og sikre en mer strukturert og fremtidsrettet organisasjon.

Mengdestatistikk

I løpet av året har selskapet håndtert betydelige mengder avfall. Avfallshåndtering spiller en avgjørende rolle i arbeidet med å redusere miljøpåvirkningen, fremme materialgjenvinning og bidra til en bærekraftig ressursforvaltning.

Utvikling mengde avfall mottatt totalt 2016-2024

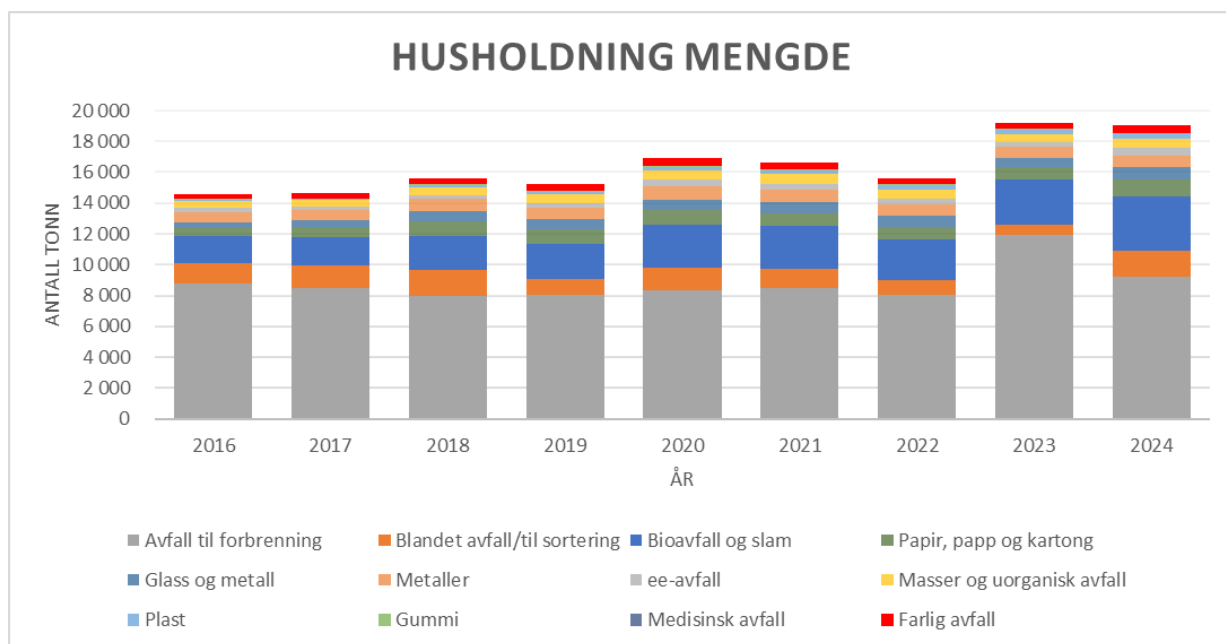

Trendlinje mengde mottatt avfall totalt 2016-2024

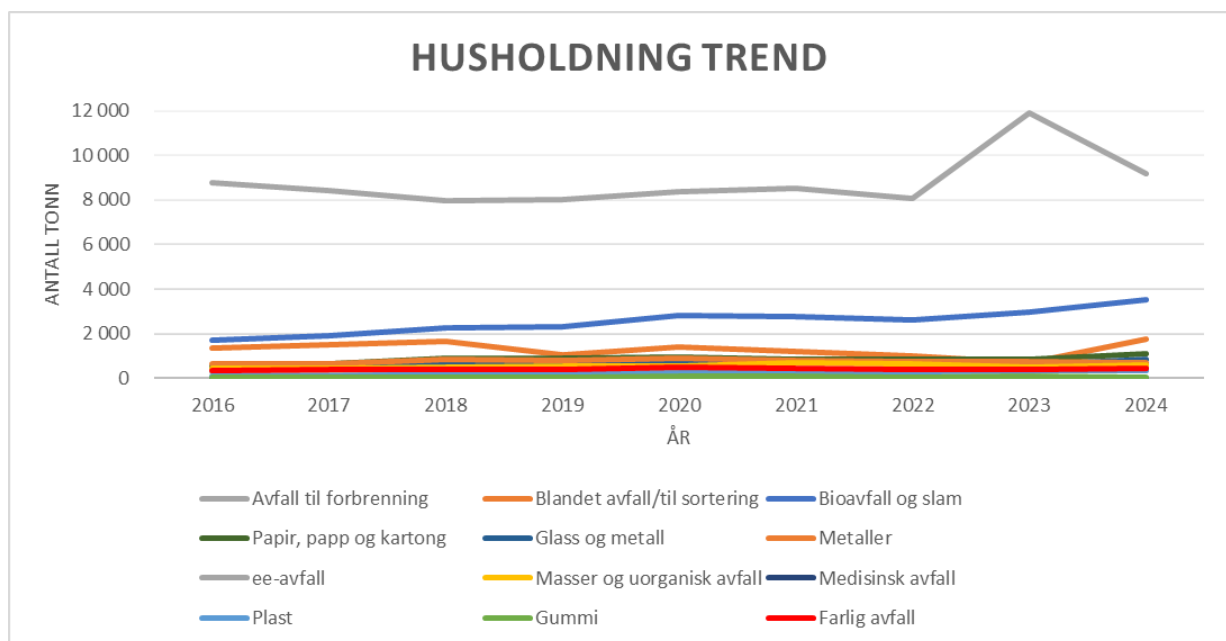
Husholdning

Mengden avfall som har blitt samlet inn fra husholdninger, samt trender og utvikling sammenlignet med

tidligere år. Gjennom årene har det vært økt fokus på kildesortering og reduksjon av avfallsmengden. Resultatene fra innsamlede data gir innsikt for videre planlegging og tiltak innen avfallshåndtering, både på lokalt og nasjonalt nivå. Selskapsstrategien gir klare mål for videre tiltak og fokusområder

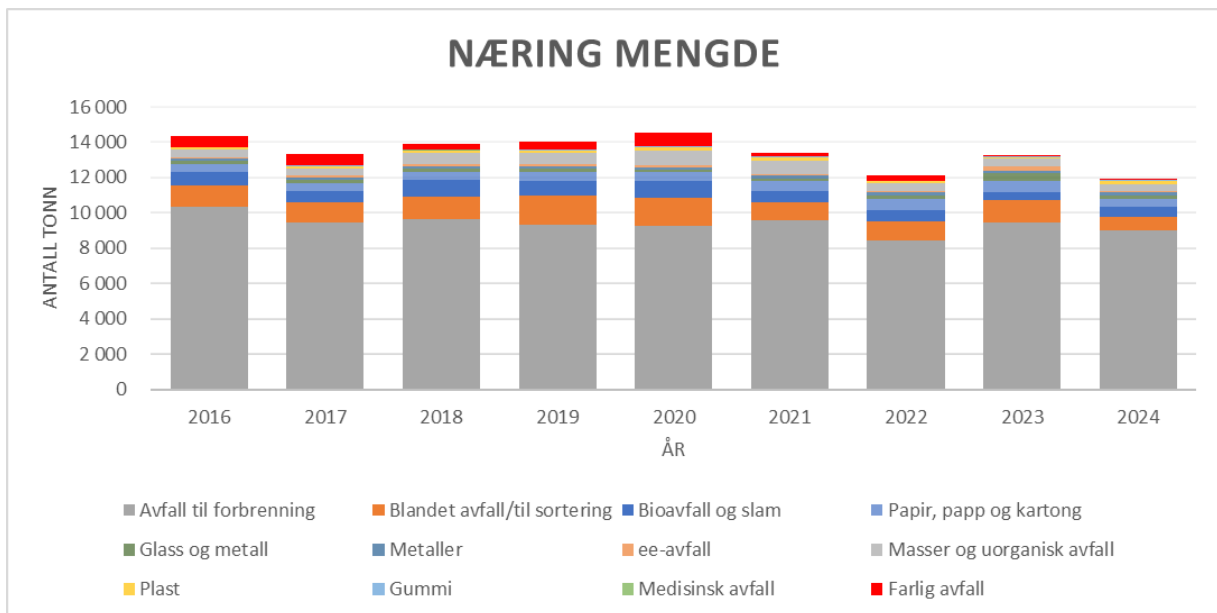
Utvikling mengde avfall mottatt fra husholdning 2016-2024

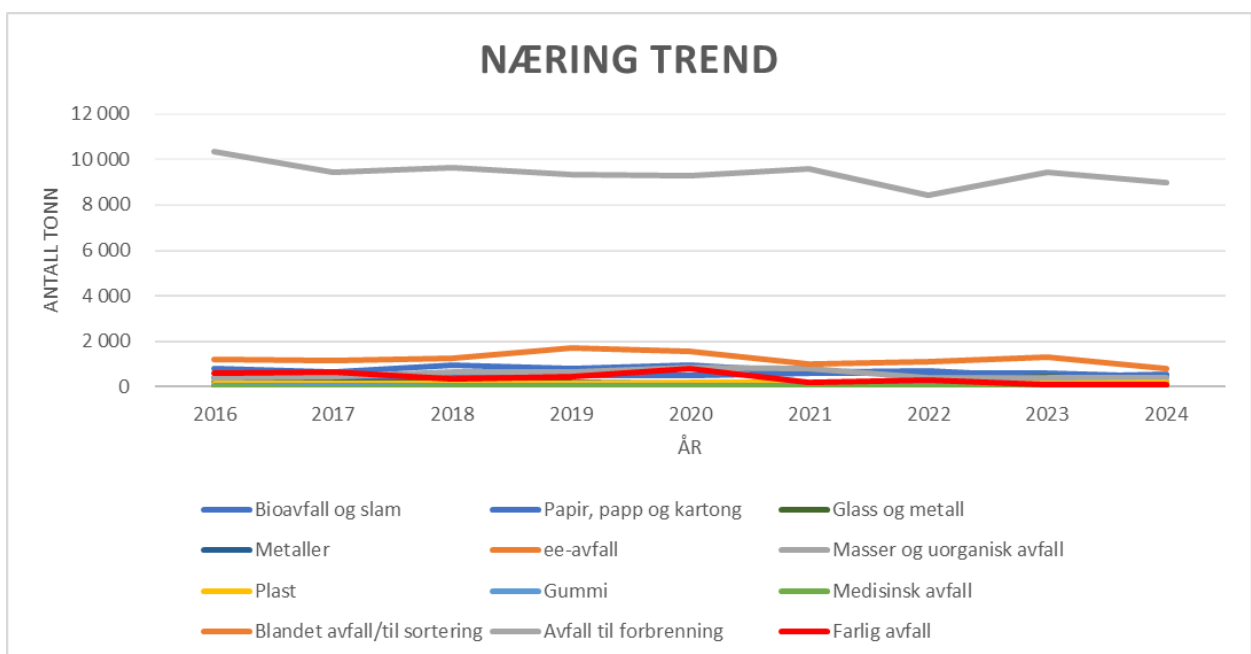
Trendlinje mengde mottatt avfall fra husholdning 2016-2024

Næring

Avfall fra næring er mottatt gjennom Retura Val-hall AS og fra Valdres Kommunal Renovasjon IKS. Det som mottas fra Valdres Kommunale Renovasjon IKS er i helhet avfall til forbrenning.

Utvikling mengde avfall mottatt fra næring 2016-2024

Trendlinje mengde mottatt avfall fra næring 2016-2024

Økonomi

HR deler regnskapet inn i 7 avdelinger, slik det faller naturlig i hht selskapets organisasjonsplan. Dvs. at det føres regnskap for følgende avdelinger: forbrenning, ute, gjenvinning, slam, transport, administrasjon og styre / rep.skap. Alle disse avdelingene inneholder elementer av både næring og husholdning /selvkost.

Totalregnskapet bestående av de 7 avdelingene fordeles på nytt i 3 områder, (husholdning- selvkost, slam- selvkost og næring). Det er disse tre avdelingene som vises i årsregnskapet.

HR får bistand fra ekstern konsulent for å sikre riktig fordeling mellom selvkostområder og næring.

Fordelingen gjøres med en rekke nøkler basert på vektor, timeforbruk, andel av avskrivninger

Sammenlignet med 2023 er forholdet mellom husholdning og næring relativt stabilt på de områder som gjelder forbrenningsovnen.

Andre fordelingsnøkler gjeldene innhenting og sortering / behandling av fraksjoner viser en klar dreining mot husholdning. Dette gjør at en større andel av selskapet totale kostander belastes

selvkostområdene, enn det som var forventet i ved inngangen av året.

«Husholdning -selvkost» og «slam – selvkost» finansieres gjennom eierkommunenes gebyrinntekter og er «selvfinansierende». Resultatet for disse områdene er dermed kr 0,- (Inntekter = kostnader).

Næringsandelen av HR har et underskudd på kr 1.510.000, som tilsvarer resultatet for hele selskapet før andel av resultatet fra tilknyttet selskap Retura Val-Hal.

HRs andel av overskuddet i Retura Val-Hal var på kr 1.532.084 slik at HRs totale resultat før skatt er et overskudd på kr 22.402

Omtale resultatregnskap

Omsetning

Selskapet hadde i 2024 totale driftsinntekter på 165 millioner kroner, mot budsjettet 158 millioner. En økning på 4,8%. Omsetningsveksten målt mot 2023 er på 17%

Av totale driftsinntekter utgjorde næring 36,0 millioner. I 2023 var tilsvarende tall 30,7 millioner.

Inntektene med bakgrunn i selvkost var totalt 129 millioner kroner, 7,8 millioner kroner, 6,4%, mer enn budsjettet for. Differanse skyldes dels økning i antall husstander og hytter, dels kostandsvekt og dels at en større andel av avfallet kommer fra husholdning og hytteabonnenter.

Personalkostnader

Sum personalkostnader er på til sammen kr 50.682.000 mot budsjettet kr 54.553.000, 7,1% mindre enn budsjettet. Underforbruket skyldes hovedsakelig sykemeldinger, ubesatte stillinger og justeringer i driften.

Tidlig i året gikk to ansatte over på arbeidsavklaringspenger (AAP), og ytterligere én ved starten av siste halvår. Før dette ble det brukt tid på arbeidsutprøving, noe som forlenget prosessen før en endelig avklaring. Selv om disse stillingene ikke lenger binder opp hjemlene, tar ansettelsesprosessen tid, og i mellomtiden har midlertidig innleide ressurser blitt benyttet for å opprettholde driften.

I tillegg førte en omstrukturering i avdelingene til at én driftsleder midlertidig hadde ansvar for to avdelinger. Reduserte åpningstider på gjenvinningsstasjonene har også bidratt til lavere personalkostnader på denne avdelingen.

Nedgangen må også ses i sammenheng med innleie av fremmedtjenester kr 4.315.000 som er inkludert i summen for «øvrige driftskostnader».

Driftskostnader

Totale driftskostnader for selskapet ble i 2024 kr 105 millioner kroner. Dette er 12,1 millioner kroner, 13,1% mer enn budsjett.

Avskrivninger ble totalt 26,8 millioner kroner, dette er 1,26 millioner, 5%, mer enn budsjett.

Avviket i avskrivninger forklares ved at HR har endret avskrivningstakten på aktiverte driftsmiddel relatert til forbrenningsovnene. Med knekkpunkt 1. juli 2024 ble avskrivningene økt slik at anlegget er ferdig avskrevet ved utgangen av 2026. For 2024 utgjør denne endringen +2,9 millioner. I transportavdelingen var avskrivningene 1,3 millioner lavere enn forventet grunnet forsinket leveranse av, og dermed også aktiveringstid, på 6 stykk lastebiler som ble bestilt i 2023, men førts ble levert sent i 2024.

Fraktkostander utført av eksterne aktører ble på totalt 9,9 millioner, en økning 3,9 millioner mot budsjettet. Kostnadene for å frakt av avfall fra gjenvinningsstasjonene til hovedanlegg ligger på budsjettet nivå. Det er nedstrøms frakt av avfall til sluttbehandling som er årsak til overforbruket.

Det største posten er frakt av den nyinnførte fraksjonen matavfall, som det ikke ble avsatt post til da budsjettet for 2024 ble vedtatt høsten 2023.

Særavgifter Co2 avgiften var i 2024 totalt kr 8.8 millioner, dette er kr 1,3 millioner mindre enn budsjettet. Mindre forbruket skyldes manglende tilgang på restavfall til bruk i forbrenningsovnene. Den manglende tilgangen av restavfall er til dels erstattet med trevirke uten co2 avgift.

Kostnadsførte anskaffelser er totalt kr 3,61 millioner mot budsjettet kr 2,16 millioner. Overskridelsen skyldes i hovedsak ubudsjettet post med nødvendig erstatning av dunker og beholdere, Kr 738 tusen. I tillegg er innkjøp av renovasjonssekker blitt betydelig dyrere enn forventet med +500 tusen. (+50%)

Reparasjoner og vedlikehold Er kostnadsført til kr 19,8 millioner, dette er et overforbruk på 3,79 millioner målt mot budsjett.

Fremmede tjenester har en total kostnad på kr 6.875.000 mot budsjettet kr 1.755.000. Overskridelsen skyldes innleie av arbeidskraft kr 4.315.000, som må ses i sammenheng med personalkostandene. I tillegg er det brukt kr 532.000 til ekstern utredning av forbrenningsovnens fremtid.

Bilkostnader totalt kr 11.655.000 mot kr 11.077.000 budsjettet (+5,2%) Overskridelsen må ses i sammenheng med høge driftskostnader på slitte kjøretøy, og forsinket leveranse på de nye.

Forsikring eks bilforsikringer er kostnadsført til kr 7.874.000 mot budsjettet kr 6.260.000 en økning på 25%. Selskapet er forsikret hos KLP, som de senere årene har økt premiene vesentlig grunnet mange hendelser og dyre utbetalinger innenfor avfallsbransjen. For aktivitet og objekter som er direkte involvert i håndtering av avfall er dermed årspremien økt og det ventes dessverre en ytterligere økning i årene fremover. Premiene settes årlig og som oftest sent på året, det er dermed utfordrende å budsjettere korrekt relatert til dette.

Netto finansposter

Finanskostnadene som innbefatter lånerenter og avkastning på innskudd er på kr -11.014.000

Årsresultat

Årsresultat eksklusivt resultatet i Retura Val-Hal er dermed et underskudd på kr 1.510.000 .

Retura Val-Hal AS har i 2024 er resultat på kr 3.064.000. HRs andel av dette utgjør kr 1.532.000

Årsresultat for Hallingdal Renovasjon IKS er for 2024 et overskudd kr 22.000 før skatt.

Skatteregnskapet for 2024 er ikke ferdigstilt, men det forventes ikke at selskapet er i skatteposisjon.

Disponering av overskudd

Hele årsresultatet stammer fra drift av avdeling næring og føres mot opptjent egenkapital.

Hendelser etter balansedagen

Selskapet har ikke registrert noen spesielle hendelser eller situasjoner etter balansedagen som direkte vil påvirke dette driftsresultatet eller forutsetninger for videre drift. Valutakursene kan komme til å påvirke kostnadene ved innkjøp av både varer og tjenester.

Selskapet er i prosess der fremtid av forbrenningsovnen vurderes. Det vurderes flere alternativer, som

alle vil kreve en investering i anlegget. Det er ventet at det tas en beslutning relatert til dette i løpet av Juni 2025. Ved en ev. nedskrivning av ovnen vil verdier for inntil 26 460 000 kr være aktuelt å nedskrive. Dette vil i så fall fordeles mellom husholdning (selvkost) og næring etter gjeldene fordelingsnøkler.

Omtale av økonomi for driftsavdelinger

Forbrenning

Samlede driftskostnader i avdelingen, eksklusiv co2 avgift, avskrivninger og renter er i 2024 på kr 26.990.000, - Korrigerer vi for salg av fjernvarme til eksterne aktører har vi en driftskostnad eks Co2avgift og avskrivninger på kr 21.390.000,-

Delt på antall tonn brent i ovnen får vi en gjennomsnittlig driftskostnad eks co2 og avskrivninger på henholdsvis kr 1088 og kr 862. Merk da at vi har delt på et kunstig høyt tall til forbrenning, da vi har benyttet en god del trevirke som ellers hadde gått til annen gjenvinning. Dette for å ha nok tilførsel av avfall til ovnen.

Det er brukt kr 512.000 på eksterne utredninger om ovnens framtid.

Forbrenningsanlegget er i stor grad nedslitt, samtidig er det vår vurdering at tidligere investeringer ikke er tilstrekkelig nedskrevet og at balanseregnskapets aktivaside er for stor. Det er derfor gjort en endring i avskrivningstakt med knekkpunkt 1.juli 2024, der forbrenningsovnen skrives ned i sin helhet innen 31. desember 2026. Den delen av anlegget som gjelder fjernvarmenett avskrives som før, men med mindre justeringer slik at maks avskrivningstid er ut 2032.

Avskrivningen i 2024 gjøres altså med ett halvt år etter gammel plan og ett halvt år med ny avskrivningstakt. Til sammen kr 7.818.000,- Avskrivning pr tonn utgjør dermed kr 315,-

Totale driftskostnader korrigert for inntekter fra fjernvarme er i 2024 kr 23.775.000, - med tillegg av co2 avgift. Dette utgjør kr 1244 pr tonn.

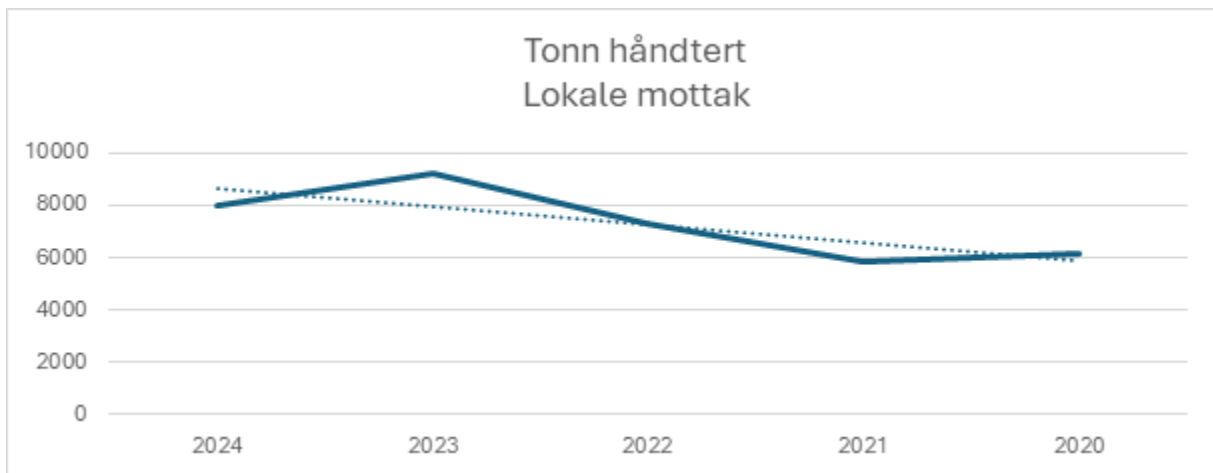
Kolonne1	Beløp	Beløp pr tonn
Driftskostnader forbrenningsanlegg eks co2, avskrivninger og renter	-kr 26 986 000	-kr 1 088
Driftskostnader forbrenningsanlegg eks co2, avskrivninger og renter korrigert for inntekter fjernvarme	-kr 21 390 000	-kr 862
Avskrivninger	-kr 718 000	-kr 315
Renter/lån tidligere investeringer	-kr 1 667 000	-kr 67
Selvkost forbrenning eks co2	-kr 23 775 000	-kr 1 244

Ute (gjenvinningsstasjoner)

Gjenvinningsstasjonene hadde i 2024 ett driftsresultat eks avskrivninger på kr -10.974.000 mot budsjettet kr -15.815.000

Mindreforbruket skyldes i hovedsak lavere personellkostnader.

Samtidig ser vi at håndteringsmengde målt i antall kilo har økt trendlinje.

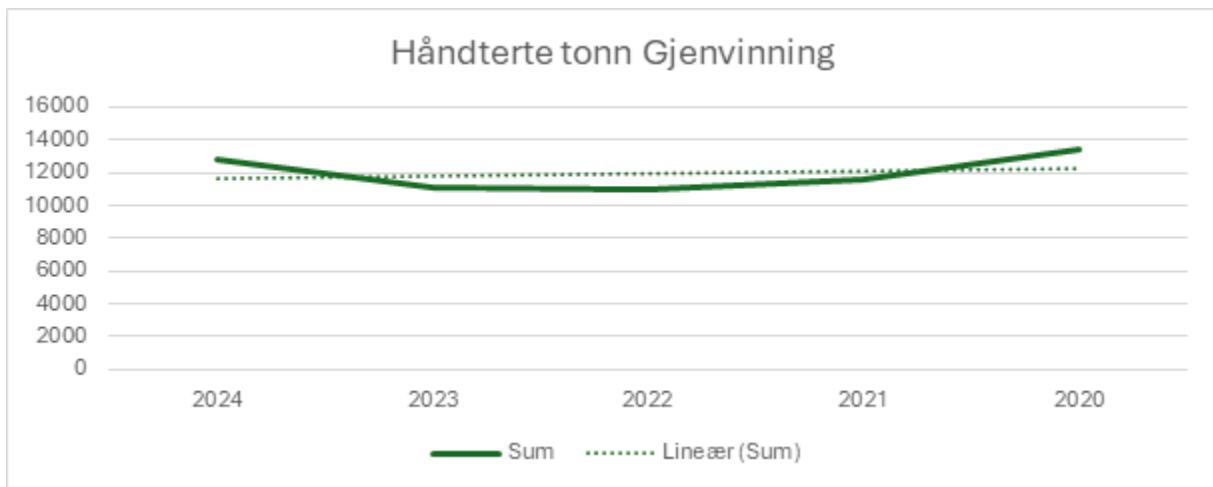
Gjenvinning

Nedstrømsinntekter i 2024 er kr 6.969.000 mot budsjettet 5.584.000

Avdelingen hadde i 2024 personal og driftskostnader (eks avskrivning) på kr 22.189.000 mot budsjettet kr 13.053.000

Av vesentlig avvik økte kostnader:

- Innleie av fremmedtjenester
- Reparasjoner og vedlikehold
- Økte fraktkostnader ved levering av nedstrøms-fraksjoner.

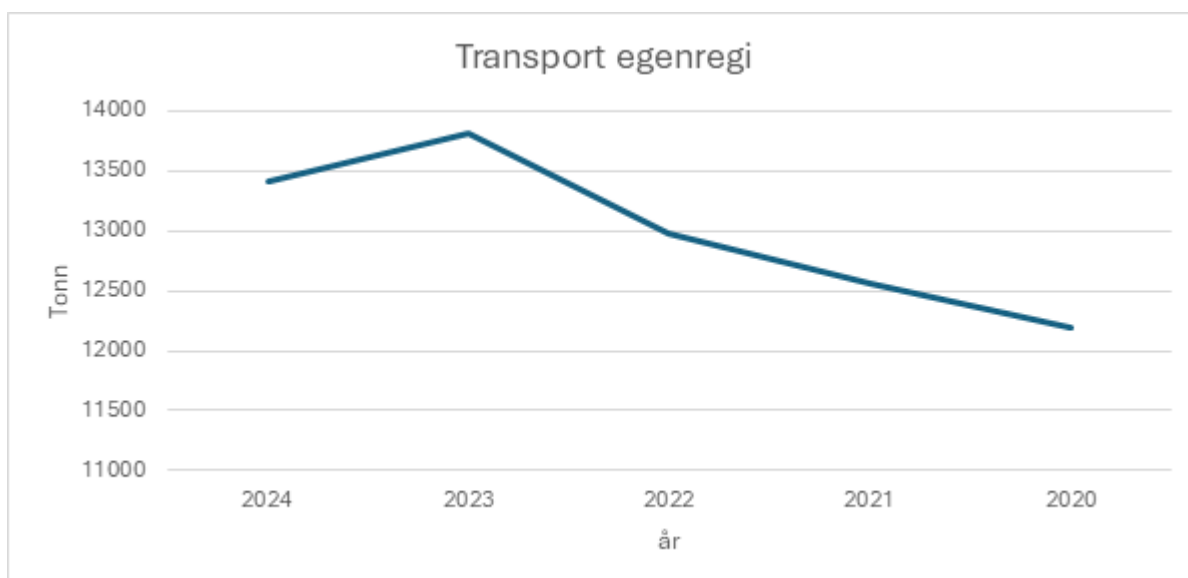

Transport

Avdelingen hadde i 2024 personal og driftskostnader (eks avskrivning) på kr 33.748.000 mot budsjettet kr 30.611.000

Merforbruk skyldes i hovedsak:

- Skade vaskehall
  - Innkjøp av erstatningsdunker og sekker det ikke var budsjettet for.
  - Innleie av personell som følge av sykemeldinger og vakante stillinger.
- Grafen under viser utvikling i innhentede tonn egenregi.

Omtale av balanse

Selskapets sin totalkapital utgjorde ved balansedatoen 256,24 millioner kroner ved årsslutt mot 237,9 millioner kroner året før.

Eiendeler Selskapet har balanseført anleggsmidler med en verdi på 226 millioner.

Byggingmassen utgjør 120,1 millioner kroner, maskiner og anlegg 95,7 millioner kroner. Aksjer i Retura Val-Hall AS er bokført til verdi 9,04 million.

Styret vurderer at anleggsmidlene er bokført med korrekt verdi.

Omløpsmidler/likviditet Selskapet har ved balansedag likvide midler på 30,2 millioner. Tilsvarende var i 2023 21,9 millioner.

Bankinnskuddet var på 19,49 millioner kroner. Likviditeten er vurdert som tilfredsstillende.

Kundefordringene med totalt 10,08 millioner kroner utestående er for det meste mot kommunene og tilknyttet selskap Retura Val-hall AS. Retura Val-hall AS har meget god likviditet, så det er ansett som nær usannsynlig at disse ikke gjør opp kravene.

Langsiktig gjeld Ved balansedagen hadde Hallingdal Renovasjon IKS en langsiktig lånegjeld på 219,8 millioner. Tilsvarende i 2023 var 208,8 millioner. Dette er midler som i sin helhet er brukt til å finansiere investeringer som i dag er balanseført, og som kostnadsføres gjennom regnskapsmessige avskrivninger.

Kortsiktig gjeld: Ved balansedagen hadde Hallingdal Renovasjon IKS en kortsiktig gjeld på til sammen 27,2 millioner. Tilsvarende for 2023 var 20,7 millioner. Det var ved balansedatoen ikke trukket noe mot kassakreditten. Leverandørgjeld var 5,7 millioner, skattetrekk 1,8 millioner kroner, mens skyldig feriepenger var 4,54 millioner.

Egenkapital Selskapet har ingen innskutt egenkapital. Dette har historisk vært vurdert som ikke nødvendig da en betydelig andel av omsetningen er innenfor selvkost, og vil dermed ikke være mulig å gå med underskudd i regnskapene for denne delen av driften.

Driften av avdeling næring skjer derimot på forretningsmessige vilkår. Det er driften av denne delen som ev. kan tilføre opptjent egenkapital eller underdekket egenkapital.

Det er en opptjent egenkapital i selskapet som resultat av positiv drift i avdeling Næring gjennom de siste årene. Ved avslutning av årsregnskapet for 2024 er dette kr 6.408.583, opp fra kr 6.386.139 i 2023.

Overskuddet kr 22.399 i 2024 er ført mot annen egenkapital.

Egenkapitalen til selskapet i sum er på balansedagen 2024 negativ, med minus kr 3.458.284 millioner. Den negative egenkapitalen oppsto hovedsakelig i 2019 da flere prinsippendringer ble implementert i regnskapet. Blant annet ble det bokført udekkede pensjonsforpliktelser, kr 9 866 822, mot egenkapitalen. Dette er en bokføring som både stammer fra den delen av driften som er innenfor selvkost og den delen som er etter forretningsmessige prinsipper. Det har både i styret og i representantskapet vært diskutert om selskapet burde dekke inn denne pensjonsforpliktelsen gjennom innskudd av egenkapital fra eierne. Da selskapets næringsdel har ført til overskudd de siste årene har man ikke sett behov for dette.

Føringen av udekket pensjonsforpliktelse mot egenkapital har så langt ikke ført til noen faktiske utbetalinger eller krav, så likviditeten påvirkes ikke av dette. Styret vurderer derfor at det er akseptabelt å avvente situasjonen enda noe lenge før man ev. ber eierne å skyte inn egenkapital.

Avsetninger

Pensjonsforpliktelser Det er på balansedag bokført en avsetning på 9,39 millioner til pensjonsforpliktelser basert på årets aktuarberegning. Styret anser dette å være tilstrekkelig til at selskapet skal være i stand til å kunne dekke pensjonsforpliktelsene i henhold til utført aktuarberegning fra KLP. Dette vurderes årlig.

Etterdrift

Kleivi deponi Det er på balanse dagen avsatt 0,915 millioner til etterdrift. Deponiet er i planlagt etterdrift frem til og med 2044. Den miljømessige statusen i 2024 er dokumenter som del av miljøplanen, og det er ingen påviste utslipp til vann i området. Frekvensen for prøvetakning er nå redusert til 2 ganger i året. Dette gir en reduksjon i årlige kostnader fremover. Nåværende avsetning er beregnet å være tilstrekkelig med det kostnadsnivået som er pr år frem mot 2044.

Breie deponi Det er pr balansedagen 2024 ikke avsatt noe til etterdrift. Selskapet er i gang med å gjennomføre en oppgradering av anlegget slik at driftsperioden nå kan videreføres som i driftsfase i antatt over 30 år til. Det skal fra og med 2025 avsettes midler pr år for en fremtidig etterdrift av dette.

Hagaskogen/slam Det er ikke pålagt etterdrift av slamhåndteringsplassen på linje med deponiene, men det må ved et eventuelt opphør av aktiviteter regnes med avviklingskostnader. Selskapet har derfor valgt å avsette 300 tusen i 2024 for å bygge opp en avsetning til å kunne dekke en mulig fremtidig avvikling av anlegget.

Årsregnskap 2024

Resultatregnskap Hallingdal Renovasjon IKS

RESULTATREGNSKAP	Noter	2024	Budsjett	2023
DRIFTSINNEKTER				
Inntekter kommunene	3	-119 951 207	-112 332 816	-100 400 073
Salgsinntekter	3	-45 076 304	-44 261 784	-40 728 044
Annen driftsinntekt	3	-161 388	-1 005 000	0
Sum driftsinntekter		-165 188 899	-157 599 600	-141 128 117
DRIFTSKOSTNADER				
Varekostnad		0	0	0
Lønnskostnad	4,5	50 682 313	54 552 061	46 623 201
Avskrivinger varige drifts.	8	26 836 061	25 575 642	25 158 278
Avsetning etterdriftsforpliktelser deponi	12	300 000	0	1 000 000
Annen driftskostnad	6	77 865 529	67 241 723	62 159 741
Sum driftskostnader		155 683 903	147 369 425	134 941 220
Driftsresultat		-9 504 996	-10 230 175	-6 186 897
FINANSINNEKTER OG – KOSTNADER				
Inntekter på investering i annet foretak	7	-1 532 083	0	-238 169
Renteinntekter	7	-571 491	0	-509 382
Renteutgifter	1,14	11 586 168	10 230 175	9 700 230
Sum finansinntekter og -kostnad		9 482 594	10 230 175	8 952 678
ÅRSRESULTAT		-22 402	0	2 765 783

Resultatregnskap område Slam

RESULTATREGNSKAP-selvkost	Noter	2024	Budsjett	2023
DRIFTSINNEKTER				
Inntekter kommunene	3	-4 649 806	-4 318 100	-5 276 029
Salgsinntekter	3	-7 268	-300 000	-255 719
Annen driftsinntekt	3	0	0	0
Sum driftsinntekter		-4 657 075	-4 618 100	-5 531 749
DRIFTSKOSTNADER				
Lønnskostnad	5	1 465 344	2 507 406	1 235 670
Avskrivinger varige drifts.	8	789 784	583 369	1 068 784
Avsetning etterdriftsforpliktelser deponi	12	300 000		1 000 000
Annen driftskostnad		1 933 931	1 227 581	2 014 558
Sum driftskostnader		4 489 059	4 318 356	5 319 012
Driftsresultat		-168 015	-299 744	-212 737
FINANSINNEKTER OG – KOSTNADER				
Renter selvkost	14	168 015	299 744	212 735
Sum finansinntekter og -kostnad		168 015	299 744	212 735
ÅRSRESULTAT		0	0	-2

Resultatregnskap område Husholding.

RESULTATREGNSKAP-selvkost	Noter	2024	Budsjett	2023
DRIFTSINTEKTER				
Inntekter kommunene	3	-115 301 401	-108 014 716	-95 124 044
Salgsinntekter	3	-9 205 587	-8 694 850	-9 746 545
Annen driftsinntekt		0	0	0
Sum driftsinntekter		-124 506 988	-116 709 566	-104 870 589
DRIFTSKOSTNADER				
Lønnskostnad	4,5	40 038 852	42 689 767	36 192 576
Avskrivinger varige drifts.	8	20 136 669	19 393 120	18 869 276
Annen driftskostnad		56 973 494	46 448 676	43 591 818
Sum driftskostnader		117 149 015	108 531 563	98 653 670
Driftsresultat		-7 357 973	-8 178 003	-6 216 919
FINANSINTEKTER OG – KOSTNADER				
Renter selvkost	14	7 357 973	8 178 004	6 216 919
Sum finansinntekter og -kostnad		7 357 973	8 178 004	6 216 919
ÅRSRESULTAT		0	1	0

Resultatregnskap område Næring

RESULTATREGNSKAP	Noter	2024	Budsjett	2023
DRIFTSINNEKTER				
Salgsinntekter	3	-35 863 449	-35 266 934	-30 725 780
Annen driftsinntekt		-161 388	-1 005 000	0
Sum driftsinntekter		-36 024 837	-36 271 934	-30 725 780
DRIFTSKOSTNADER				
Varekostnad		0		0
Lønnskostnad	4,5	9 178 117	9 354 888	9 194 955
Avskrivinger varige drifts.	8	5 909 608	5 599 153	5 220 218
Annen driftskostnad		18 958 104	19 565 466	16 553 365
Sum driftskostnader		34 045 829	34 519 507	30 968 538
Driftsresultat		-1 979 008	-1 752 427	242 758
FINANSINNEKTER OG – KOSTNADER				
Innt. på invest. i felleskontollert virksomhet	Note 7	-1 532 083	0	-238 169
Renteinntekter		-571 491	0	-509 382
Renteutgifter	1,14	11 586 168	10 230 175	9 700 230
Renter selvkost		-7 525 988	-8 477 748	-6 429 653
Sum finansinntekter og -kostnad		1 956 605	1 752 427	2 523 025
ÅRSRESULTAT		-22 402	0	2 765 784

Balanse

Eiendeler

Balanse	Noter	2024	2023	Endring
EIENDELER:				
Bygninger og annen fast eiendom	8	120 083 959	125 356 373	-5 272 414
Inventar, biler, anleggsmaskiner	8	95 709 427	82 060 070	13 649 357
Anlegg under utførelse	8	0	0	0
Aksjer / innskuddsfond	9	10 234 326	8 582 591	1 651 735
Sum anleggsmidler		226 027 711	215 999 033	10 028 678
OMLØPSMIDLER:				
Lager av varer for salg		0	0	0
Kundefordringer		5 200 684	5 771 641	-570 956
Andre fordringer	3,11	388 678	316 477	72 201
Påløpne inntekter		5 134 549	0	5 134 549
Bankinnskudd, kontanter og lig.		19 490 204	15 813 662	3 676 542
Sum omløpsmidler		30 214 116	21 901 780	8 312 336
SUM EIENDELER		256 241 827	237 900 813	18 341 013

Egenkapital og gjeld

Balanse	Noter	2024	2023	Endring
EGENKAPITAL:				
Udekket pensjonsforpliktelser		9 866 822	9 866 822	0
Disposisjonsfond næring	11	-6 408 541	-6 386 139	22 402
Sum egenkapital		3 458 283	3 480 686	22 402
GJELD:				
Pensjonsforpliktelser	5	-9 388 102	-8 763 739	624 363
Etterdriftsforpliktelser deponi	12	-915 631	-915 631	0
Etterdriftsforpliktelser slam	12	-2 420 000	-2 120 000	300 000
Sum avsetning for forpliktelser		-12 723 733	-11 799 370	-924 363
Langsiktig gjeld	10	-219 775 240	-208 825 870	-10 949 370
Leverandørgjeld		-5 686 382	-5 806 861	-120 478
Forskuddstrekk		-1 819 380	-1 562 638	256 742
Skyldig arbeidsgiveravgift		-1 389 410	-972 111	417 299
Oppgjørskonto MVA		-3 066 839	-3	3 066 836
Skyldig feriepenger		-4 539 134	-4 184 519	354 616
Annen kortsiktig gjeld	10	0	-3 355 432	-3 355 432
Påløpne kostnader		-10 699 989	-4 874 698	5 825 291
Sum kortsiktig gjeld		-27 201 136	-20 756 260	-6 444 874
SUM EGENKAP. OG GJELD		-256 241 827	-237 900 813	18 341 013

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling	Noter	2024	2023
Tilført fra årets virksomhet, spesifikasjon:			
Årsoverskudd		-1 509 681	-2 765 783
Av- og nedskringer varige driftsmidler		26 836 061	25 158 278
Bokført verdi solgte anleggsmidler		48 958	567 375
Avsetning netto pensjonsforpliktelser		624 363	-2 178 410
Verdiøkning/-nedgang aksjer/innskuddsfond		-119 651	-341 917
Avsetning etterdriftsforpliktelser deponi		300 000	2 000 000
Sum tilført fra årets virksomhet		26 180 050	22 439 543
Likvider tilført/brukt på virksomheten:			
Tilført fra årets virksomhet		26 180 050	22 439 543
Nedgang (økning) i aksjer og KLP		0	0
Nedgang (økning) i lagerbeholdning		0	14 688
Nedgang (økning) i kundefordringer		570 956	505 023
Nedgang (økning) i fordringer		-72 201	-272 312
Nedgang påløpne inntekter		-5 134 549	266 526
Økning i leverandørgjeld		-120 478	-1 321 132
Økning i påløpne kostnader		5 825 291	1 742 910
Økning i annen kortsiktig gjeld		740 061	2 321 298
Nedgang i etterdriftsforpliktelser		0	0
Netto likviditetsendringer fra virksomheten (A)		27 989 132	25 696 544
Likvider tilført/brukt på investeringer:			
Investert (økning) i varige driftsmidler		-35 261 960	-29 224 099
Netto likviditetsendringer fra investeringer (B)		-35 261 960	-29 224 099
Likvider tilført/brukt på finansiering:			
Opptak av ny gjeld (kort og langsiktig)	10	31 500 000	20 200 000
Endring annen egenkapital		0	0
Nedbetaling av gammel gjeld	10	-20 550 630	-16 600 630
Netto likviditetsendringer fra finansiering (C)		10 949 370	3 599 370
Netto endring i likvider gjennom året (A+B+C)		3 676 542	71 815
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.23	10	15 813 662	15 741 847
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.23	10	19 490 204	15 813 662

Noter

Note 1 - Generelle regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk som ikke er for små foretak.

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Det vises til nærmere omtale i årsberetningen.

Det er ikke medtatt noteopplysninger om forhold som ikke er relevant for selskapet.

Varige driftsmidler

Anskaffelse av driftsmidler på kr. 75 000 eller mer eks. mva aktiveres, dvs. oppføres som eiendel i balansen. Selskapet benytter lineære avskrivninger, som innebærer at kostpris fordeles med like beløp over driftsmidlets antatte økonomiske levetid, som er den perioden selskapet forventer å ha nytte av driftsmidlet. Ved endret vurdering av økonomisk levetid, benyttes knekkpunktmetoden, dvs. at avskrivningstiden endres framover i tråd med oppdaterte økonomisk levetid.

Inntektsføring

Selskapets inntekter fra lovpålagt renovasjon for husholdning inntektsføres kvartalsvis etter gjeldende gebyrstruktur som er vedtatt i budsjettet. Abonnenttallene blir meldt inn av eierkommunene 2 ganger pr år. Det er kommunene som sender faktura til abonnentene i Hallingdal og Krødsherad.

Inntekter fra salg av fjernvarme faktureres og resultatføres pr. halvår til kunder i Kleivi Næringspark ut fra levert KWt, mens Hallingdal Trepellets AS blir fakturert og resultatført hver måned.

Inntekter knyttet til avfallsbehandling fra annen næring blir resultatført og fakturert hver måned etter faktisk levert mengde.

Inntekter fra gjenvinningsfraksjonene blir resultatført når avregning mottas fra behandler.

Fordringer

Kundefordringer verdsettes til pålydende. Fordringer blir ført til tap dersom kundefordringen ikke er innfridd innen 12. mnd. til tross for minst 2 purrekrav og innkreving via inkassobyrå har vært forgjeves.

Selvkost

Selskapet fører avdelings regnskap for alle sine oppgaver. Selskapet splittes med fordelingsnøkler for husholdning og slam omfattes av selvkostreglene, samt at næringsavdelingen skal følge selvkostreglene jf. Selskapsavtalens § 4. fordelt ut fra en gitt nøkkel og overført til avdelingene for husholdning og næring.

Deponi

Det avsettes for etterdrift og avslutning av deponi over den tiden deponiet fylles.

Felles kontrollert virksomhet

Aksjer i felles kontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Offentlig tjenestepensjon

Selskapet har pensjonsordning for sine ansatte gjennom KLP. Dette er en ytelsesordning som er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som den ansatte vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Det foretas pensjonstrekk på 2 % av lønn for medlemmene. Pensjonsforpliktelsene beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

Varelager

Kjøp av varer beregnet på videresalg er oppført til kostpris.

Note 2 – Balanse

Etter Avfallsforskriften §15.4 skal det utarbeides adskilt regnskap for resultat og balanse for å etablere et tydelig skille mellom den lovpålagte håndtering av husholdningsavfall og avfallshåndtering i markedet.

Driftsmidlene i selskapet blir fordelt etter bruk, som gjør det vanskelig å ha adskilt balanse.

Fordelingsnøkklene som ivaretar fordelingen mellom husholdning og næring varierer fra år til år etter hvilke parameter som blir brukt. Som følge av dette har selskapet valgt å ikke ha adskilt balanse.

Note 3 - Driftsinntekter

	Slam		Husholding		Næring		Sum	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Inntekter kommunene	5 276 029	3 784 968	92 502 401	111 031 692			97 778 430	114 816 660
Inntekter næringskunder	255 700	872 107			25 822 727	33 185 151	26 078 427	34 057 258
Salgs av gjenvinningsfraksjoner			3 203 117	5 935 442	2 270 293	1 739 011	5 473 410	7 674 453
Salgs av energi			2 265 564	3 756 728	1 605 848	1 100 675	3 871 412	4 857 403
Andre inntekter			6 899 507	3 783 126	1 026 912		7 926 419	3 783 126
Sum inntekter	5 531 729	4 657 075	104 870 589	124 506 988	30 725 780	36 024 837	141 128 098	165 188 900

Inntekter fra eierkommunene

Selvkostregnskapet for 2024 viste en underdekning på kr. 4.269.711 på husholdning og en underdekning på kr.864.839 på slam. Underdekningen er fakturert kommunene og inntektene er inkludert i regnskapet for 2024.

Selskapet har tidligere ført resultatet på dekningsgradsfond i stedet for å sende ut faktura til våre eiere. I selvkostveilederen vises det til å at fondet skal være der gebyrinntektene er.

Inntekter fra Retura Val-Hal AS (felleskontrollert selskap)

For Retura Val-Hall AS har selskapet utført tjenester med tømming, behandling og sortering av næringsavfall, som enten blir hentet av renovasjonsbiler i rute eller levert til gjenvinningsstasjon. I 2024 ble det regnskapsført en samlet inntekt på kr. 20.693.549,-

Salg av varmeenergi

- Det er solgt varmeenergi for kr 4.212.480 til Hallingdal Trepellets. Gjennomsnittlig pris pr på Kwh er kr 0,18
- Det er solgt varmeenergi til øvrige næringskunder i Kleivi Næringspark for kr 644.923. Gjennomsnittlig pris pr Kw er kr 0,369

Salg av gjenvinningsfraksjoner (nedstrømsfraksjoner)

- Det er solgt varer nedstrøms for kr 7.674.453

Salg av driftsmiddel

- Det er solgt anleggsmiddel for kr 821.707

Note 4 – lønnskostnader

Spesifikasjon av lønnskostnader	2024	2023
Lønn	33 809 483	33 062 623
Feriepenger	4 619 378	4 233 601
Pensjonsutgifter	2 938 746	6 814 590
Godtgjørelse styret	489 353	314 481
Arbeidsgiveravgift	4 620 630	4 838 358
Sykelønn refundert	-2 983 214	-1 266 531
Andre relaterte ytelser	7 187 941	-1 373 921
Egeninnsats - prosjekt balanseført		
Sum lønnskostnader	50 682 317	46 623 201

Gjennomsnittlig antall årsverk i løpet av regnskapsåret har vært 58,38

Spesifikasjon ytelse daglig leder	2024	2023
Lønn inkl. feriepenger	966 845	933 845
Annen godtgjørelse	4 392	-
Pensjon	134 005	129 431
Sum ytelser	1 105 242	1 063 276

Styrets leder har et årlig honorar på kr. 66 000 pr år.

Øvrige styremedlemmer kr. 21 300, samt kr. 1 050 i tillegg pr. møte.

Vararepresentanter godtgjøres med kr 1800 pr. møte.

Tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr 3 000 for dokumentert og kr. 1 500 for udokumentert.

Selskapet dekker også kjøregodtgjørelse i henhold til statens satser.

Daglig leder, medlemmer av styret og representantskapet og ansatte har ikke sluttavtale ytelser, bonus, overskuddsdeling, lån i selskapet eller sikkerhetsstillelse fra selskapet til fordel for seg selv eller nærstående.

Kostnadsført honorar til Viken kommunerevisjon

Selskapet har i 2024 hatt kr. 193.230 i kostnader på lovpålagt revisjon og kr. 2.260 for veiledning.

Note 5 – Pensjonskostnader

Spesifikasjoner av pensjonskostnader	2024	2023
Premie kollektiv pensjonsforsikring	3 315 714	3 037 346
Reguleringspremie	2 051 981	2 958 871
Tilskudd AFP	328 501	313 435
Tilskudd tidligpensjon	432 668	357 511
Tilskudd bruttogaranti	377 302	506 287
Overføring fra premiefondet	-1 265 725	-415 884
Rentegarantipermie	5 333	27 894
Tilskudd sikringsordning		29 130
Pensjonskostnader vedr. akturaberegning		
Sum pensjonskostnader	5 245 774	6 814 590
Innbetalt arbeidstakerne	-667 948	-645 222
Sum totale kostnader	4 577 826	6 169 368

Årets pensjonskostnader er på kr. 4.577.826,-

Totalt inngår 162 personer i pensjonsordningen. 75 aktive, 11 alderspensjonister og 76 utmeldte.

Selskapet har etter 2024 et premiefond på kr. 4.348.274 i KLP. Et premiefond er et fond for tilbakeførte premier og overskudd. Midler på premiefond kan bare brukes til fremtidige premiebetalinger. Foretak kan selv bestemme hvordan premiefondet skal benyttes med noen forbehold.

Selskapet har ikke lenger anledning til å benytte regler for små foretak i regnskapsloven, og har endret regnskapsprinsipp for regnskapsføring av pensjon med virkning fra 01.01.2019. Endringen i netto pensjonsforpliktelse i 2024 er på kr. 640.039 som er resultatført med forholdsmessig fordeling mot de ulike virksomhetsområdene.

Note 6 – Driftskostnader

Spesifikasjon annen driftskostnad	2024	2023
Fraktkostnader	9 919 401	7 760 405
Co2 og Nox	9 249 760	2 431 091
Kostnader lokaler	3 881 351	4 282 343
Leie maskiner, inventar o.l.	384 674	288 432
Kostnadsførte anskaffelser	3 615 535	2 419 295
Reparasjon og vedlikehold	19 803 482	20 471 973
Fremmede tjenester	6 575 410	3 533 746
Kontorkostnad	2 989 047	2 548 491
Bilkostnader	11 655 090	10 533 122
Kostnad og godtgjørelse for reiser	289 013	192 508
Salgs og reklamekostnader	624 461	771 416
Kontingenter og gaver	508 866	505 647
Forsikring eks biler	7 874 438	5 258 924
Annen kostnad	467 506	909 745
Tap og lignende	27 495	252 603
Sum	77 865 529	62 159 741

Note 7 – Finansposter

Inntekter på investeringer i annet foretak

Selskapet regnskapsfører aksjer i felles kontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden. Vår andel av overskuddet fra Retura Val-Hall AS er tatt inn med kr 1.532.084 Jf. note 9.

Note 8 – Driftsmidler

	Containere/beholdere	Biler	Bygg - enkle byggkonstruksjoner	Bygg	Utstyr	Fjernvarme	Lastebiler
Anskaffelseskost 01.01	31 672 374	5 352 689	23 159 981	2 226 953	1 651 763	13 848 843	30 003 772
Årets tilgang	4 627 328	-	4 427 132	-	-	-	23 564 840
Årets avgang	-21 707	-	-	-	-	-	-6 412 158
Anskaffelseskost 31.12	36 277 995	5 352 689	27 587 112	2 226 953	1 651 763	13 848 843	47 156 454
Akk. Avskrivninger 01.01	14 086 832	1 850 805	10 334 429	2 226 953	797 483	10 715 069	11 183 032
Årets avskrivninger	3 832 024	879 432	1 076 568	-	386 218	543 366	5 009 024
Akk. Avskrivninger 31.12	17 918 856	2 730 237	11 410 997	2 226 953	1 183 700	11 258 435	16 192 057
Bokført verdi 31.12	18 359 139	2 622 452	16 176 116	-	468 063	2 590 408	30 964 398
Avskrivningstid	5-7 ÅR	6 ÅR	25 ÅR	50 ÅR	3-5 ÅR	13 ÅR	6-7 ÅR

	Maskiner	Sorteringshall	Teknisk utstyr	Uteområder	Forbrenningsanlegg	Lokale mottak	Tomt	Sum
Anskaffelseskost 01.01	21 773 669	109 021 736	496 690	13 755 468	71 934 802	5 070 299	3 651 318	333 620 357
Årets tilgang	1 979 570	96 633	-	8 603	-	68 712	489 143	35 261 962
Årets avgang	-	-	-	-	-	-	-	6 433 865
Anskaffelseskost 31.12	23 753 240	109 118 369	496 690	13 764 071	71 934 802	5 139 011	4 140 461	362 448 453
Akk. Avskrivninger 01.01	8 740 195	6 264 799	243 177	10 217 702	40 808 814	2 349 717	-	119 819 008
Årets avskrivninger	2 724 447	4 269 437	27 656	436 849	7 256 373	394 668	-	26 836 061
Akk. Avskrivninger 31.12	11 464 642	10 534 236	270 833	10 654 552	48 065 187	2 744 385	-	146 655 069
Bokført verdi 31.12	12 288 597	98 584 134	225 857	3 109 520	23 869 615	2 394 626	4 140 461	215 793 384
Avskrivningstid	6-10 ÅR	25 ÅR	3-10 ÅR	10-25 ÅR	10-20 ÅR	10 ÅR		

Note 9 – Aksjer

Oversikt aksjer							
Org nr	Selskap	IB 2024		Endring		UB 2024	
938708606	KLP egenkapitalinnskudd	kr	1 069 104	kr	119 651	kr	1 188 755
986864199	Retura Val-Hal AS	kr	7 513 487	kr	1 532 084	kr	9 045 571
	Sum	kr	8 582 591	kr	1 651 735	kr	10 234 326

I 2019 endret selskapet prinsipp for regnskapsføring av felles kontrollert virksomhet, Retura Val-Hall AS, slik at aksjene pr. 31.12.2024 er balanseført i tråd med egenkapitalmetoden. Det innebærer at balanseført verdi pr. 31.12.2024 tilsvarer selskapets forholdsmessige andel av bokført egenkapital i Retura Val-Hall AS. Andel av resultatet i 2024 på kr. 1.532.084 er inntektsført under finansinntekter 2024.

Note 10 – Garanti/lån

Langsiktig gjeld

Maksimal låneramme gitt av kommunene i selskapsavtalen §17 er kr. 250 000 000. Selskapet hadde langsiktig gjeld pr. 31.12.2024 på kr. 219.775.240,- Av samlet langsiktig gjeld forfaller kr. 120.170.000 til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt. Gjennomsnittlig vektet rente på lånene er 5,5% og avdragsstrukturen er serie.

Kortsiktig gjeld

Selskapet har en driftskreditt på kr. 8 000 000 tilgjengelig hos Dnb. Pr. 31.12.2024 var denne ikke benyttet. Selskapet har i den forbindelse stilt sikkerhet i objekt Gnr7/Bnr14 og Gnr126/Bnr45 i Ål kommune på ethvert mellomværende.

Solidarisk ansvar

Gjelden er sikret ved at eierkommunene er solidarisk ansvarlig iht. Selskapsavtalen, som er basert på folketallet 1. januar påfølgende årsskifte etter kommunevalget. Gjeldsansvaret pr. 31.12.2024 er:

Deltakeransvar	Eierkommune	Deltakeransvar i kr
4,62 %	Flå	10 523 216
9,73 %	Krødsherad	22 162 531
10,93 %	Hemsedal	24 895 834
14,39 %	Nesbyen	32 776 857
19,53 %	Hol	44 484 504
20,26 %	Gol	46 147 264
20,54 %	Ål	46 785 034
	Sum	227 775 240

Minste lovlige avdrag

Hvert år blir minste lovlige avdrag beregnet. Vi benytter formelen gitt i «veileder for minimumsavdragsforskriften»

$$\text{Minimumsavdraget} = \text{Avskrivninger} \times \frac{\text{Lånegjeld}}{\text{Avskrivbare anleggsmidler}}$$

Langsiktig gjeld pr 31.12.2023	kr208 825 870	
Driftsmidler pr 31.12.2023	kr 203 801 124	
Avskrivninger 2024	kr 26 836 061	
Minste lovlige avdrag		kr 27 497 708
Avdrag	kr 20 550 630	
Ikke tatt opp lån netto	kr 7 500 000	
Avdrag sum		kr 28 050 630
Innbetalt mer enn minimum		-kr 552 922

I 2024 ble det innbetalt kr. 552.922 mer enn minste forventede avdrag.

Note 11 – Egenkapital

Udekket pensjonsforpliktelser

Ved overgangen fra reglene for små foretak ble det endret regnskapsprinsipp for regnskapsføring av pensjon med virkning fra 01.01.2019. Selskapet har derfor udekket pensjonsforpliktelser på kr. 9 866 822 under egenkapital som er en motkonto til netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.2019.

Innskutt egenkapital

Selskapet har ikke innskutt egenkapital fra eierkommunene eller andre.

Opptjent egenkapital

Selskapet har en opptjent egenkapital på kr. 6 408 541

Samlet egenkapital

Selskapet har en samlet underdekning på egenkapitalen på kr 3 458 281

Egenkapital	01.01.2024	Endring	31.12.2024
Udekket pensjonsforpliktelse	kr (9 866 822)		kr (9 866 822)
Innskutt egenkapital	kr -		kr -
Sum opptjent egenkapital	kr 6 386 139	kr 22 402	kr 6 408 541
Sum egenkapital	kr (3 480 683)	kr 22 402	kr (3 458 281)

Note 12 – Etterdriftsforpliktelser

Selskapet har siden Kleivi deponi ble avsluttet i 2014 avsatt midler til etterdriftsforpliktelser.

Det er forurensningslovens generelle krav til etterdrift som gjelder, og det skal dermed må avsettes midler tilsvarende 30 års etterdrift. Det er nå gjennomført 11 år, og dagens avsetning må dermed rekke til de neste 20 årene.

Basert på de siste års reelle kostander vurderes det ditt hen at avsetningene vil være tilstrekkelige til å dekke de løpende kostandene relatert til prøvetakning etc. de neste 19 årene. Det er ingen funn eller tilsvarende avdekket gjennom miljøprogrammet eller egenkontrollrapporteringen som tilsier at det må gjøres noen form for ekstra tiltak. Dette deponiet skal ligge passivt i 19 år til, og i den perioden overvåkes kontinuerlig, før det ev. blir søkt avsluttet når det over tid er påvist stabile miljømessige forhold

Fra 2019 har det blitt avsatt til etterdriftsforpliktelser for slam. I 2024 er det satt av kr 300.000 til etterdrift av slamdeponi.

Beskrivelse	IB 01.01.2024	Endring	UB 31.12.2024
Etterdrift deponi slagg	kr 915 613		kr 915 613
Etterdrift deponi slam	kr 1 120 000	kr 300 000	kr 1 420 000
Avsetning reovering av slamlaguner	kr 1 000 000		kr 1 000 000
Sum	kr 3 035 613	kr 300 000	kr 3 335 613

Note 13 – Skatt

I 2020 ble det på nytt vurdert om selskapet er skattepliktig og bør levere skattemelding på avdelingen for næringsavfall. Etter dagens praksis hos Skatteetaten mener selskapet at det bør gjøres.

Avdeling næring hadde et underskudd i 2023, avdelingen har dermed et fremførbart underskudd. Gitt selskapets lave overskudd i 2024 forventes ingen betalbar skatt.

Note 14 – Investeringer og låneopptak i 2024

Beskrivelse finansieringsbehov	Budsjett Sum	Planlagt låneopptak	Tilgang / investeringer i 2024	Låneopptak i 2024	Kommentar
Returpunkt - Færre og større 2024	kr 10 000 000	kr 10 000 000	kr 3 798 242	kr 3 000 000	Underforbruk grunnet lav fremdrift
Manitu - Krødsherad 2024/ El. Lign	kr 1 200 000	kr 1 200 000			Ikke gjennomført grunnet uklart behov
Renovasjonsbiler 2024 - 6 stk	kr 25 000 000	kr 25 000 000	kr 23 564 840	kr 25 000 000	5 stk levert, en forsinket til 2025
Maskiner/utstyr 2024	kr 2 500 000	kr 2 500 000			Ikke gjennomført grunnet kapasitet
Utredning LM	kr 2 000 000	kr 2 000 000			Ikke gjennomført grunnet kapasitet
Renseanlegg Torpo	kr 5 000 000	kr 5 000 000			Utsatt til 2025
Containere	kr 1 000 000	kr 1 000 000	kr 829 086		
Ombygging vekt i Kleivi	kr 4 000 000	kr 4 000 000	kr 2 048 282	kr 1 500 000	Påbegynt utviklingsprosjekt, videreføres i 2025
Renovering/oppussing Jøli	kr 4 500 000	kr 4 500 000	kr 701 661		Påbegynt utviklingsprosjekt, videreføres i 2025
Slokkesystem Jøli	kr 5 000 000	kr 5 000 000	kr 3 822 104	kr 2 000 000	Påbegynt utviklingsprosjekt, videreføres i 2025
Fjernvarme 2024	kr 1 500 000	kr 1 500 000			Ingen investeringer i forbrenning/fjernvarme
Deponi Breie	kr 2 000 000	kr 2 000 000	kr 8 603		Påbegynt utviklingsprosjekt, videreføres i 2025
Forbrenningsanlegget	kr 2 000 000	kr 2 000 000			Ingen investeringer i forbrenning/fjernvarme
Sum 2024	kr 65 700 000	kr 65 700 000	kr 34 772 819	kr 31 500 000	
Investeringer utenfor vedtatt plan					
Tomt 127/461,127/89	0	0	kr 489 143	0	Etterbetaling etter oppmåling
Sum investeringer i 2024 totalt	65 700 000	65 700 000	35 261 962	31 500 000	

Note 15 – Selvkost

Selskapet har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til selvkostforskriften. Selskapet benytter selvkostmodellen Visma - Momentum Selvkost Renovasjon.

Selvkost innebærer at selskapets kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Selskapet har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må selskapet, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra selskapets ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil ikke være direkte sammenlignbare. I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader. Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i selskapets driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning selskapet går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av Kommunalbankens 5-årig SWAP-rente + 0,5 %-poeng. I 2024 var denne lik 4,35 %.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må selskapet også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylene gir grunnlaget for selskapets driftstilskudd. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall abonnenter og markedsendringer. Selskapet har som målsetning å ha minst mulig svingninger i driftstilskuddet. Det belastes ikke kalkulatorisk rente mot resultatet, dersom dette gjøres opp mot eierkommunene innværende år.

Selvkostresultatet for 2024 vises i tabellen nedenfor:

2024 Etterkalkyle selvkost	Husholdningsavfall	Slam
Gebyrinntekter	0	0
Øvrige driftsinntekter	120 237 277	3 792 237
Etterfakturerte inntekter	4 269 711	864 839
Driftsinntekter	124 506 988	4 657 076
Direkte driftsutgifter	97 012 346	3 699 277
Avskrivningskostnad	20 136 669	789 784
Kalkulatorisk rente (4,35 %)	7 357 973	168 015
Driftskostnader	124 506 988	4 657 076
Resultat	0	0
Kostnadsdekning i %	100,0 %	100,0 %

Note 16 – Avsetning til tap

Selskapet gjorde i 2023 en avsetning til tap på kr 252.603. Avsetningen relateres til et negativt disposisjonsfond for kontrollør der oppgaven ble avsluttet tilbake i 2013. Summen av det negative disposisjonsfondet ble fordelt og fakturert kommunene i 2020 for å få fondet i null. Ål kommune har motsatt seg å betale sin andel, mens de øvrige kommuner har betalt. Hallingdal Renovasjon har med bakgrunn i fordringens alder valgt å tapsføre nettobeløpet. Tapet er fordelt mellom kommunene etter samme prinsipp som øvrige driftskostnader.

Det er ikke funnet behov for ytterligere tapsavsetninger i 2024.

Note 17 – Hendelser etter balansedag

Selskapet er i prosess der fremtiden til forbrenningsovnen vurderes.

Ål, 03/03 - 2025

Tor Egil Buøen

Styreleder

Anne Grethe

Fremgård

Nestleder

Torleif Dalseide

Styremedlem

Endre Storhaug

Styremedlem

Inger Merete Bjerkerud

Styremedlem

Hanne Brunborg

Styremedlem

Liv Marit Hamarsbøen

Styremedlem

Ingrid Åsheim

Ansattrepresentant

Sverre Frydenlund

Ansattrepresentant

Eirik Lystrup

Daglig Leder

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 48 pages before this page

Dokumentet inneholder 48 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 48 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 48 sider før denne side

Detta dokument innehåller 48 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 49 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 49 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 49 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 49 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 49 sider før denne side

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende